

Ákærði greiði allan kostnað sakarinnar, þar á meðal varðhaldskostnað sinn og 150 krónur í málsvarnarlaun til skipaðs verjanda síns, hrm. Péturs Magnússonar.

Eftir að dómarrinn í máli þessu tók við því, hefir enginn óþarfur dráttur orðið á því, og rekstur málsins vitalaus.

Föstudaginn 21. júní 1935.

Nr. 153/1934. Réttvísín og valdstjórnin

(Th. B. Lindal)

gegn

Adolf Petersen, Brynjólfi Bjarnasyni,
Erlingi Klemenssyni, Guðjóni Benediktssyni, Guðna Guðmundssyni,
Gunnari Benediktssyni, Halldóri Kristmundssyni, Hauk Sigfried Björnssyni, Hjalta Árnasyni, Jafet Ottóssyni, Jóni Guðjónssyni, Ólafi Sigurðssyni, Stefáni Péturssyni, Þorsteini Péturssyni, Einari Olgeirssyni, Hirti B. Helgasyni, Indíönu Garibaldadóttur, Jens Figved, Matthíasi Guðbjartssyni, Runólfi Sigurðssyni og Þóroddi Þóroddssyni

(Sveinbjörn Jónsson)

Brot gegn 101. og 113. gr. alm. hegningarlaga m. m.

Dómur aukaréttar Reykjavíkur 16. maí 1933: Ákærðu Sigurður Ólafsson, Sigurjón A. Ólafsson og Torfi Þorbjörnsson skulu vera sýknir af ákæru réttvísinnar og valdstjórnarinnar í þessu máli.

Ákærður, Erlingur Klemensson, sæti 90 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærður, Guðni Guðmundsson, sæti þriggja mánaða einföldu fangelsi.

Ákærðir Adolf Petersen, Gunnar Benediktsson, Halldór Kristmundsson og Héðinn Valdimarsson sæti hver um sig 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærði, Stefán Pétursson, sæti 45 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærði, Jens Figved, sæti 40 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærði, Brynjólfur Bjarnason, sæti 35 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærðir Hjalti Árnason, Sigurður Guðnason, Jafet Ottosson, Guðjón Einarsson og Þóroddur Þóroddsson, sæti hver um sig 30 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærður, Einar Olgeirsson, sæti 25 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærðir Haraldur Knudsen, Hjörtur B. Helgason, Mattías Guðbjartsson, Runólfur Sigurðsson og Tryggvi E. Guðmundsson sæti hver um sig 20 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærða, Sigríður Jónsdóttir, sæti 15 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærð, Indiana Garibaldadóttir, Jón Guðjónsson og Kristinn Árnason, sæti hvert um sig 10 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærður, Ólafur Sigurðsson, sæti 5 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Fullnustu refsingar þeirra manna, sem hér á undan eru taldir skal frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum l. nr. 39 frá 1907.

Ákærðu Guðjón Benediktsson og Þorsteinn Pétursson sæti hvor um sig 90 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærður, Haukur Sigfried Björnsson, sæti 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Málsvarnarlaun Stefáns Jóh. Stefánssonar hrm. hins skipaða talsmanns ákærðu Sigurðar Ólafssonar, Sigurjóns Á. Ólafssonar og Torfa Þorbjörnssonar greiðist af almannafé, kr. 30.00 fyrir hvern.

Ákærðu Héðinn Valdimarsson og Sigurður Guðnason greiði sérstaklega hinum skipaða talsmanni sínum Stefáni

Jóh. Stefánssyni, hrm. málsvarnarlaun, er ákveðst 30 krónur fyrir hvorn.

Ákærðir Einar Olgeirsson, Haukur Björnsson, Jens Figved, Þorsteinn Pétursson, Haraldur Knudsen, Hjörtur B. Helgason, Matthías Guðbjörnsson, Runólfur Sigurðsson, Tryggvi Guðmundsson, Sigríður Jónsdóttir, Kristinn Árnason, Þóroddur Þóroddsson, Indíana Garibaldadóttir og Guðjón Einarsson greiði in solidum helming alls annars kostnaðar sakarinnar.

Loks greiði hinir ákærðu Brynjólfur Bjarnason, Guðjón Benediktsson, Gunnar Benediktsson, Stefán Pétursson, Hjalti Árnason Þorsteinn Pétursson, Jafet Ottosson, Jón Guðjónsson, Ólafur Sigurðsson, Adolf Petersen, Haukur S. Björnsson, Erlingur Klemensson, Halldór Kristmundsson, Sigurður Guðnason, Héðinn Valdimarsson og Guðni Guðmundsson in solidum hinn helming kostnaðar.

Dóminum skal fullnægt að viðlagðri aðför að lögum.

Dómur hæstaréttar.

Sakamál það, er hér liggur fyrir, er höfðað út af óeirðum, er áttu sér stað 7. júlí og 9. nóvember 1932 í sambandi við fundi í bæjarstjórn Reykjavíkur, sem haldnir voru sömu daga, og var atvinnubótamálið og aðrar ráðstafanir vegna atvinnuleysis til umræðu á fundum þessum.

Skal fyrst tekið til athugunar uppþotið 7. júlí, og þeir hinna ákærðu, sem eingöngu hafa tekið þátt í því.

Hinn 7. júlí var eins og rannsókn málsins sýnir, árás gerð á fundarhöld og fundarhús bæjarstjórnarinnar, rúður í því brotnar og önnur spellvirki á því gerð, svo var og ráðizt á lögregluþjóna þá, er áttu að halda uppi reglu í fundarhúsinu og úti fyrir því og ofriki haft í frammi við þá, er þeir voru að gegna þessu starfi sínu. Er það sannað, að ákærði, Einar Olgeirsson, hefir komið fram sem aðalforgöngumaður við árás þessa með því að halda æsandi

ræður og hvetja menn til árása á fundarhúsið og lögregluþjónana. Það er og sannað, að hann hafi hrópað ókvæðisorð til lögregluþjónanna, er þeir voru að starfi sínu. Þessi afbrot ákærða varða við 101. og 113. gr., sbr. 52. gr. og við 102. gr. hinna almennu hegningarlaga, svo og við 1. gr., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur. Þykir refsing hans hæfilega ákveðin 4 mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Þá er og sannað, að ákærði, Jens Figved, hefir átt þátt í uppbötinu, einkum með því að halda æsandi ræður til mannfjöldans og hvetja til árása á fundarhald bæjarstjórnarinnar og lögregluþjónana. Heyrir brot hans undir 101. og 113., sbr. 52. gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. gr., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing hans 3ja mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ennfremur er það upplýst, að ákærðu, Hjörtur B. Helgason, Matthías Guðbjartsson, Runólfur Sigurðsson, Þóroddur Þóroddsson og Indíana Garibaldadóttir, hafi öll tekið þátt í því að glepja fund bæjarstjórnarinnar og í árásunum á lögregluþjónana, og um ákærðu, Indíönu Garibaldadóttur, er það sérstaklega upplýst, að hún eftir að bæjarstjórnarfundinum var slitið, hefir kastað salti í augun á einum aðstoðarmanni lögregluliðsins, svo að flytja varð hann burt í bifreið. Afbrot þessara ákærðu heyra undir 101. og 113. gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. gr., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing þeirra hvers um sig 30 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Refsing ákærða, Þórodds Þóroddssonar, sem að-

eins var 17 ára, er hann framdi brotið, og játað hefir brot sitt fyrir rétti, skal þó frestað og hún falla niður, ef skilorð laga nr. 39 frá 16. nóv. 1907 verður fullnægt.

Þá koma óeirðirnar 9. nóvember til athugunar.

Rannsókn málsins sýnir það glögglega, að aðsúgur sá, er þá var gerður að bæjarstjórn og lögreglu, hefir verið gerður í því skyni að neyða bæjarstjórnina til að breyta áðurgerðri samþykkt um lækkun tímaborgunar í atvinnubótavinnu, og á bæjarstjórnarfundinum létu ýmsir af forgöngumönnum í ljósi, að þeir létu sér enganveginn nægja, að bæjarstjórn breytti nefndri ályktun sinni, heldur kröfðust þess, að bæjarstjórnin bætti þegar í stað 150 mönnum við í vinnuna. Aðsúgur þessi leiddi til þess, að slíta varð bæjarstjórnarfundinum í miðju kafi, að bæjarfulltrúunum var sýnd ýmiskonar áreitni í fundarhúsinu og á leiðinni af fundinum, að flestum lögregluþjónum bæjarins voru veittir áverkar og að sumir þeirra hlutu mjög alvarleg meiðsl; fjöldi af árásarmönnum höfðu barefli í höndum í viðureign sinni við lögregluna, höfðu sumir, að því, er ætla verður, barefli með sér á fundinn, en aðrir náðu sér í þau meðan á honum stóð, grjóti, möl og spýtnarusli var kastað á lögregluna, rúður brotnar í fundarhúsi bæjarstjórnarinnar og önnur spellvirki unnin á húsi og girðingu.

Um þátttöku hvers einstaks hinna ákærðu í umræddum óeirðum skal eftirfarandi tekið fram, jafnframt því, sem vísað er til nánari greinargerðar í forsendum hins áfrýjaða dóms.

1. Það er sannað, að ákærði, Guðjón Benediktsson, hefir hvað eftir annað haldið æsandi ræður til áheyrendanna inn í fundarsal bæjarstjórnarinnar,

skorað á fylgismenn sína að slaka í engu til í kröfum sínum og láta ekki þetta tækifæri ónotað til að koma fram vilja sínum í atvinnubótamálinu. Með þessu og öðru framferði sínu verður að telja sannað að ákærði hafi verið einn af forgöngumönnum í aðsúgnum hinn 9. nóvbr. að bæjarstjórninni og lögreglunni. Eftir bæjarstjórnarfundinn var ákærði með barefli í hendi, þótt eigi sé upplýst, að hann hafi sýnt lögregluþjónum eða bæjarfulltrúum ofbeldi. Afbrot ákærða heyrir undir 101. og 113. gr., sbr. 52. gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. gr., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur, og ákveðst refsing hans, sem áður hefir verið dæmdur fyrir samskonar brot, 5 mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

2. Þá er það einnig sannað, að ákærði, Gunnar Benediktsson, hefir haldið æsingarræður til mannfjöldans utan við fundarhúsið, brýnt fyrir mönnum að fylgja vel eftir kröfum sínum og standa sem fastast saman um þá kröfu, að bætt yrði 150 mönnum í atvinnubótavinnuna og sleppa engum bæjarfulltrúanum út fyrri en það væri samþykkt. Þykir af þessari framkomu hans ljóst, að hann hafi komið fram sem forgöngumaður mannsafnaðarins. Brot hans heyrir undir 101. og 113. gr., sbr. 52. gr. hegningarlaganna og 1. gr., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing hans 4 mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

3. Um ákærða, Stefán Pétursson, er það sömu leiðis sannað, að hann við atförina 9. nóvbr. hefir haldið æsingarræður til mannsafnaðarins, hvatt menn til að halda saman á móti lögreglunni, slaka í engu til á kröfum sínum og hleypa engum bæjarfulltrúanna út fyrr en kröfur þeirra væru sam-

þykktar. Ákærði var og meðal þeirra, er þátt tóku í uppbötinu 7. júlí og hélt þar æsingarræður. Afbrot ákærða heyra undir 101. og 113. gr., sbr. 52. gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. gr., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing hans með tilvísun til 63. gr. hegningarlaganna 4 mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

4. Um ákærða, Hjalta Árnason, er svipað að segja. Það er sannað, að hann hefir haldið æsingarræður til mannfjöldans bæði utan húss og innan, hvatt menn til að halda fast saman um kröfur sínar á hendur bæjarstjórninni, hvatt til árása á lögregluna o. s. frv. Verður að telja ákærða meðal forgöngumanna í umræddum óeirðum 9. nóvbr. Ákærði tók og þátt í uppbötinu 7. júlí og hélt þar æsingarræður. Afbrot hans heyrir undir 101. og 113., sbr. 52. gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. gr., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing hans 4 mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

5. Um ákærða, Þorstein Pétursson, er það sannað, að hann í uppbötinu 7. júlí hefir ráðizt með ofbeldi á lögregluþjóna þá, er gættu dyra við fundarhús bæjarstjórnarinnar og að hann hefir hvatt nokkra unglinga til að ná sér í barefli við byggingu Oddfellowa til þess að „verjast lögreglunni“.

Um þátttöku hans í óeirðunum 9. nóvember er það sannað, með framburði fjölda vitna, að hann hefir tekið þátt í árásinni á lögregluþjónana innan frá, rétt eftir að bæjarstjórnarfundurinn var settur eftir matarhléið, en þá höfðu hafizt árásir á lögregluna af mannsöfnuðinum utan við húsið. Hefir einn lögregluþjónanna borið það, að ákærði

hafi í byrjun áhlaupsins hrópað: „Upp með bareflin“ og hafi ákærði litlu síðar ráðizt á sig með barefli og barið sig í kviðinn. Yfirlögregluþjónninn, Erlingur Pálsson, hefir borið, að ákærði hafi verið í fremstu röð árásarmannanna í ganginum og að hann hafi heyrt hrópað: „Upp með bareflin“, þótt hann gæti ekki greint hver það gerði. Þá skýrir yfirlögregluþjónninn frá því, að ákærði hafi búizt til árásar á annan lögregluþjón, en þeirri árás hafi hann getað afstýrt með því að slá ákærða niður. Þá er upplýst, að nokkru eftir þessa viðureign var ákærði staddur sunnan við fundarhúsið og hélt þar æsingaræðu og hvatti enn til árása á lögregluna.

Afbrot ákærða heyrir undir 101. og 113. gr., sbr. 52. gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. gr., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur, og með þátttöku sinni í atförlinni 9. nóvbr. hefir hann enn fremur gerzt brotlegur gegn 205. gr. hinna almennu hegningarlaga og ákveðst refsing hans, sem áður hefir verið dæmdur til refsingar, 6 mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

6. Um ákærða, Hauk Sigfried Björnsson, er það sannað, að hann hefir hinn 7. júlí gengið fast fram í því að eggja til óspekta og árása á lögregluna. Um þátttöku ákærða í óeirðunum 9. nóvbr. vísast til forsenda undirréttardómsins. Verður að telja að framferði ákærða þar sýni og sanni, að hann hafi verið meðal forgöngumanna í óeirðum þessum. Afbrot hans heyra undir 101. og 113., sbr. 52. gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. gr., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing hans, sem áður hefir verið dæmdur til refsingar, með hliðsjón af 63. gr. hegningarlaganna 5 mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

7. Svo sem fram er tekið í hinum áfrýjaða dómi er það sannað, að ákærði, Erlingur Klemensson, hefir í óeirðunum 9. nóv. hrópað hótanir og ókvæðisorð til lögregluþjónanna, ráðizt vopnaður með barefli á þá í anddyrinu og barið að minnsta kosti einn lögregluþjón, Pálma Jónsson, í höfuðið, svo að hann hlaut sár af. Afbrot hans heyra undir 101. 102. og 113. gr., svo og 205. gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing hans 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

8. Ákærði, Halldór Kristmundsson, hefir og tekið þátt í árásunum á lögregluþjónana í ganginum framan við fundarsalinn ásamt ákærða Erlingi Klemenssyni o. fl. Var hann með barefli í höndum og barði á báðar hendur. Brot hans heyrir undir 101. og 113. gr. hinna almennu hegningarlaga og undir 1. gr., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing hans 50 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

9. Þá er það sannað, að ákærði, Adolf Petersen, hefir haft sig mjög í frammi við óeirðirnar 9. nóv. Hann hefir ráðizt með ofbeldi á lögregluna og haft barefli í hendi, þótt eigi sé sannað, að hann hafi veitt neinum lögreglumanni áverka. Brot hans ber að heimfæra undir 101. og 113. gr. hinna almennu hegningarlaga svo og 1., sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing hans 50 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

10. Ákærði, Jafet Ottóson, hefir bæði tekið þátt í óeirðunum 7. júlí og 9. nóv. Hafa 3 lögregluþjónar borið það, að ákærði hafi verið meðal þeirra, er aðsúg gerðu að lögreglunni 7. júlí og 9. nóv., gerði ákærði ítrekaðar árásir á lögregluna bæði inni í

húsinu og utanhúss með barefli í hendi. Afbrot hans heyrir undir 101. og 113 gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. sbr. 96 gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing hans með hliðsjón af 63. gr. hegningarlaganna 50 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

11. Ákærði, Brynjólfur Bjarnason, hefir tekið þátt í óeirðunum 9. nóv., haldið æsandi ræður til mannfjöldans og þannig bæði beinlinis og óbeinlinis hvatt til árása á lögregluna og bæjarstjórn. Verður hann því að teljast einn af forgöngumönnum óeirðanna. Afbrot hans heyrir undir 101. og 113. gr., sbr. 52. gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. sbr. 96. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing hans 4 mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

12.—13. Um hina ákærðu Jón Guðjónsson og Ólaf Sigurðsson er það sannað, að þeir hafa 9. nóv. haft í frammi skammaryrði og hótanir við lögregluna og verða báðir að teljast þátttakendur í óeirðunum. Afbrot þeirra heyra undir 101, 102, og 113. gr. hinna almennu hegningarlaga og 1. sbr. 96 gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur og ákveðst refsing þeirra hvors um sig 30 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

14. Þá er það sannað, að ákærði, Guðni Guðmundsson, hefir ráðizt á bæjarfulltrúa Jakob Möller, er hann var á leið af bæjarstjórnarfundinum 9. nóvember, stokkið upp á herðar honum og fellt hann í götuna, án þess þó, að upplýst sé, að hann hafi hlotið meiðsl af. Þar sem telja verður að árás þessi hafi staðið í sambandi við bæjarstjórnarfundinn ber að heimfæra brot þetta undir 99. gr. almennra hegningarlaga og ákveðst refs-

ing hans 30 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Um þá Jón Guðjónsson og Guðna Guðmundsson, er báðir hafa svarað spurningum rannsóknardómarans, og hafa ekki áður sætt refsingu fyrir brot gegn hegningarlögunum þykir mega ákveða, að fullnustu refsingarinnar skuli frestað og hún falla niður að liðnum 5 árum, ef þeir halda skilorð laga nr. 39, 16. nóv. 1907.

Ákvæði aukaréttardómsins um málskostnað eiga, að því er dóminum hefir verið áfrýjað, að vera óröskuð. Hinir ákærðu eiga að greiða in solidum allan áfrýjunarkostnað málsins, þar með talin málflutningslaun sækjanda og verjanda fyrir hæstarétti, er ákveðst 600 krónur til hvors.

Því dæmist rétt vera:

Ákærði, Þorsteinn Pétursson, sæti 6 mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærðu, Guðjón Benediktsson og Haukur Sigfried Björnsson, sæti hvor um sig 5 mánaða samskonar fangelsi.

Ákærðu, Einar Olgeirsson, Brynjólfur Bjarnason, Gunnar Benediktsson, Hjalti Árnason og Stefán Pétursson, sæti hver um sig 4 mánaða fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærði, Jens Figved, sæti 3ja mánaða samskonar fangelsi.

Ákærði, Erlingur Klemensson, sæti 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Ákærðu, Adolf Petersen, Jafet Ottóson og

Halldór Kristmundsson, sæti hver um sig 50 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi, og ákærðu, Hjörtur B. Helgason, Indíana Garibaldadóttir, Matthías Guðbjartsson, Runólfur Sigurðsson, Þóroddur Þóroddsson, Jón Guðjónsson, Ólafur Sigurðsson og Guðni Guðmundsson, sæti hver um sig 30 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Refsing hinna ákærðu, Þórodds Þóroddssonar, Jóns Guðjónssonar og Guðna Guðmundssonar skal frestað og hún falla niður að liðnum 5 árum ef haldin eru skilyrði laga nr. 39, 16. nóv. 1907.

Ákvæði aukaréttardómsins um málskostnað í héraði eiga, að því er dóminum hefir verið áfrýjað, að vera óröskuð.

Hinir ákærðu eiga að greiða allan áfrýjunarkostnað málsins in solidum, þar með talin málflutningslaun sækjanda og verjanda í hæstarétti, hæstaréttarmálflutningsmannanna Th. B. Lindal og Sveinbjörns Jónssonar, 600 krónur til hvors.

Dómi þessum skal fullnægja með aðför að lögum.

Forsendur hins áfrýjaða dóms hljóða svo:

Mál þetta er höfðað af réttvisinnar og valdstjórnarinnar hálfu gegn Adolf Petersen, Ingólfsstræti 21, Brynjólfi Bjarnasyni, Klapparstíg 11, Einari Olgeirssyni, Skólavörðustíg 12, Erlingi Klemenssyni Selbúðum 7, Guðjóni Benediktssyni, Freyjugötu 25 A, Guðjóni Einarssyni, Bald-

ursgötu7, Guðna Guðmundssyni, Skólvörðustíg 22 C, Gunnari Benediktssyni, Garðastræti 15, Halldóri Kristmundssyni, Mjóstræti 4, Haraldi Knudsen, Selbúðum 8, Hauk Sigfried Björnssyni, Klapparstíg 11, Héðni Valdimarssyni, Sjafnargötu 14, Hjalta Árnasyni, Þóroddsstöðum við Hafnarfjarðarveg, Indiönu Garibaldadóttur, Nýlendugötu 13, Jafet Ottossyni, Vesturgötu 29, Jóni Guðjónssyni, Grettisgötu 57 A, Kristni Árnasyni, Lækjargötu 6 B, Matthíasi Arnfjörð Guðbjarnarssyni, Ránargötu 10, Ólafi Sigurðssyni, Laugaveg 20 B, Runólfi Sigurðssyni, Laugaveg 74 B, Sigríði Jónsdóttur, Bergstaðastræti 42, Sigurði Guðnasyni, Hringbraut 188, Sigurði Ólafssyni, Hverfisgötu 71, Sigurjóni Á. Ólafssyni, Suðurgötu 6, Stefáni Péturssyni, Laugaveg 84, Torfa Þorbjörnssyni, Hallveigarstíg 10, Tryggva E. Guðmundssyni, Útgörðum við Kapla-skjólsvæg, Þóroddi Þóroddssyni, Fálkagötu 6, Þorsteini Péturssyni, Skólavörðustíg 22 C, öllum hér í bænum, svo og Hirti B. Helgasyni, Klöpp Seltjarnarnesi og Jens Figved, Eskifirði, fyrir ætlað brot gegn ákvæðum 12. 18. og 20. kap. alm. hegningarlaga frá 1869 svo og lögreglusamþykkt Reykjavíkur.

Málavextir eru þeir, að í sambandi við fundi bæjarstjórnar Reykjavíkur, sem haldnir voru hér í bænum, dagana 7. júlí og 9. nóvember f. á. urðu allmiklar óeirðir, sem höfðu í för með sér verulega röskun fundarfriðar, skemmdir á munum og meiðingu á mönnum, sérstaklega á lögregluþjónum bæjarins.

Fundur bæjarstjórnar Reykjavíkur, sem haldinn var 7. júlí f. á. hófst kl. 5 síðdegis og var hann haldinn í Goodtemplarahúsinu við Templarasund. Áður en fundurinn hófst höfðu lögregluþjónar nokkrir tekið vörð niður við fundarhúsið ásamt aðstoðarmönnum er fengnir höfðu verið lögreglunni til aðstoðar, ef með þyrfti, en þeir voru óeinkennisbúnir. Þegar bæjarfulltrúarnir voru komnir í fundarhúsið og fundur hafði verið settur hleypti lögreglan fólki inn í húsið, rúmlega í sætin, en í þeim hóp var einmitt nokkuð af varamönnum lögreglunnar. Þá var og töluverður hópur manna í anddyri fundarhússins. Þegar talinn var að hæfilegur fjöldi manna væri kominn inn í fundarhúsið, skipaði lögreglan sér í dyrnar og hleypti engum framár inn. Varð brátt troðningur mikill við dyrn-

ar og ítrekaðar tilraunir gerðar til þess að rjúfa fylkingu lögregluþjónanna til þess að komast inn í fundarhúsið. En þegar það tókst ekki byrjuðu brátt handalögmál af hendi þeirra, er úti fyrir voru, þyrptu þeir sér í þéttan hnapp og spyrtu í garðinn fyrir utan og ætluðu á þann hátt að brjóta lögregluna á bak aftur, en það mistókst. Heyrðust þá raddir úr hópnum um það að fara inn um bakdyrnar, en því varð varnað. Var þá hringt upp á lögreglustöð og fengnir tveir lögregluþjónar til viðbótar, komu þeir samtundis niður að fundarstaðnum og tókst með erfiðismunum að komast inn í fundarhúsið, en tilraunir voru gerðar til þess að hindra þá í því að komast inn í húsið. Héldu nú stimpingarnar áfram við aðaldyr hússins og urðu árássirnar stöðugt magnaðri, jafnframt því sem hent var ýmsu skrani í lögregluna, mold, möl og steinum. Var því næst allt lögregluliðið kvatt niður að fundarhúsinu og tók það þar vörð.

Eftir því sem á fundinn leið mögnuðust ólætin meir og meir úti fyrir húsinu. Var fyrst tekið til að berja húsið að utan, spenna hurðina af hjörunum og síðan voru gerðar alvarlegar árásir á lögregluþjóna þá, er dyranna gættu með barsmiðum og kastað á þá mold og möl og jafnvel steinum, og voru jafnframt brotnar rúður í fundarhúsinu. Þá heyrðist kallað úti í hópnum „við skulum reyna að ná þeim út“ og var í því gerð árás á lögregluþjóna þá, sem dyranna gættu og tókst í þeirri atrennu að ná einum lögregluþjónanna út úr dyrunum og vestur með húsinu og laust þá upp ópi miklu. Kom þá einn lögregluþjónn, er staddur var í Vonarstræti sunnan yfir garðinn og komst upp á tröppur fundarhússins, en þar var hann strax gripinn af árásarmönnum og hrakinn austur með húsinu og margar tilraunir gerðar til að varpa honum til jarðar og hann sviftur einkennishúfunni sem alveg glataðist. Dundi nú aftur grjóthrið á húsið og var steinumum aðallega stefnt að eystri gluggunum en þar fyrir innan var fundarsvæði bæjarfulltrúanna. Var steinum þessum kastað með svo miklu afli að þeir fóru í gegn um rúðurnar og yfir að norðurhlið hússins og lentu sumir þeirra á borðum bæjarfulltrúanna, en ekki er talið að neinn hafi orðið fyrir áverka af þessum sökum. Í þessum svifum ruddist lögreglan út úr dyrum fundarhússins og réðist að óspektar-

mönnunum með kylfum sínum, og tókst eftir allhörð áflog að sundra þeim og reka þá út fyrir girðinguna kring um húsið, en meðan á þessu stóð hélt grjóthriðin áfram á fundarhúsið svo að flestallir gluggar í húsinu brotnuðu. Áður og á meðan á þessu stóð heyrðust hrópuð ýms heiftaryrði og ókvæðisorð til lögreglunnar. Auk þess höfðu ýmsir menn haldið ræður úti fyrir, sem til þess voru fallnar að æsa áheyrendur gegn bæjarfulltrúunum og lögreglunni og jafnframt voru menn hvattir til inngöngu í húsið og til að glepja fundarstörfín.

Eftir að lögreglan hafði rutt lóðina að sunnanverðu við húsið varð ekki meira af árásum þar, en þá réðust menn að hliði sem er á girðingu á milli Alþingishússgarðsins og Templarahússins og brutu það upp, en lögregluþjónar voru þar fyrir og vörnuðu mönnum inngöngu, en á þá var hent mól og brotum úr hliðinu og lenti ein spýtan á enni eins lögregluþjónsins og hljóp upp kúla allmikil. Þá var og gerð tilraun um líkt leyti að brjóta upp suðvesturhlið á portgirðingunni og komast þar inn, en það tókst og að hindra.

Árásir þær, sem hér að undan eru nefndar glöptu störf fundarins að verulegu leyti, en að þeim loknum fékkst friður til að ljúka fundinum og var honum lokið kl. 8. síðdegis. Bæjarfulltrúar jafnaðarmanna gengu þá þegar út en einn þeirra byrjaði samstundis að halda ræðu á tröppum hússins Þórshamri, og mun efni hennar hafa verið það, að skýra frá hvað gerst hafði á bæjarstjórnarfundinum. Á meðan á þessu stóð komu hinir bæjarfulltrúarnir út úr fundarhúsinu og snérist þá öll athygli manna að þeim. Urðu nokkrar stimpingar en lögreglan gætti þess að ekki yrði ráðist á bæjarfulltrúana. Komst þá mannfjöldinn allur á hreyfingu og var haldið austur Kirkjustræti og og norður Pósthússtræti, heyrðust þá háværar raddir í hópnum um það að ráðast á bæjarfulltrúana, sérstaklega Jakob Möller og borgarstjórnann, en úr því varð þó ekki annað en það að sparkað var í fót borgarstjórans. Einnig ætlaði unglingspiltur að berja borgarstjórnann í höfuðið með spýtu er hann hafði í höndum, en lögregluþjónn greip spýtuna af honum áður en af höggi yrði. Á leið þessari varð og einn af aðstoðarmönnum lögreglunnar fyrir árásum, var kastað salti framan í andlit hans, og varð að aka honum burtu í bifreið.

Þegar komið var að gatnamótum Pósthússtrætis og Austurstrætis var þar fyrir Sveinn Benediktsson, þáverandi stjórnarmaður Sildarverksmiðju ríkisins og beindist þá athygli manna að honum. Gekk hann með lögreglunni áleiðis að Arnarhvoli, en mannfjöldinn fylgdi þangað og skipaði sér niður á Arnarhólstúnið og í Ingólfsstræti.

Lögregluþjónninn einn, sem hafði orðið viðskila við aðalhópinn, varð fyrir allmiklum árásum, þegar hann gekk upp Hverfisgötu í áttina að Arnarhvoli, var hann að hjálpa pilti, sem hafði orðið þar fyrir áreitni fólksins, þar sem það hélt að hann hefði verið lögreglunni til aðstoðar. Réðust þá menn að lögregluþjóninum, en samstundis varð hann var við að maður stóð fyrir aftan hann með reidda spýtu. Vatt hann sér undan högginu, en um leið og hann beygði sig, hljóp maður þessi á hann og náði á honum haustaki, en aðrir reyndu að ná af honum kylfunni. Í þessu komu að menn lögregluþjóninum til aðstoðar og varð því ekki meira af árásum.

Þegar mannfjöldinn var kominn niður að Arnarhvoli steig maður einn upp á grindverk, er þar er fyrir utan húsið og hvatti menn til að mæta vel á fundi, er haldinn yrði þá um kvöldið kl. 9 í fundarhúsinu við Bröttugötu. Kvað hann verkefni fundarins vera það að ræða um síðustu viðburði og atvinnubótamálið. Upp úr þessu fór mannfjöldinn að týnast burtu.

Það sama kvöld var svo að því er virðist haldinn fjölmennur fundur í Bröttugötu en þar sem húsið mun hafa reynzt of lítið var fundurinn fluttur niður að Varðarhúsi og haldinn þar áfram. Mun þá hafa verið samþykkt til laga þess efnis að koma sér upp varnarliði gegn lögreglunni, ennfremur mun það hafa verið tilkynnt, að bráðlega yrði hægt að láta innrita sig í þeim tilgangi í fundarsalnum í Bröttugötu.

Þann 9. nóvember f. á. var haldinn aukabæjarstjórnarfundur í Goodtemplarahúsinu við Templarasund hér í bænum. Var þar til umræðu atvinnubótavinnan. Á næsta bæjarstjórnarfundum á undan hafði verið samþykkt til laga um að lækka kaup í atvinnubótavinnunni og hafði mál þetta síðan komið til bæjarráðs. Þar komu fram tvær tillögur, önnur í þá átt að láta kaupið haldast eins og það hafði áður verið, en hin var rökstudd dagskrá þess efnis

að engin ástæða væri til breytingar á kauplækkuninni. Þessar tillögur voru til umræðu á bæjarstjórnarfundi þeim, er hér um ræðir. Fundarsalurinn var opinn fyrir almenn-ing og einnig hafði verið sett upp gjallarhorn á húsið svo þeir sem úti stæðu gætu heyrt umræður þær, er fram áttu að fara á fundinum. Hófst fundurinn því næst kl. 10 ár-degis og var margt manna þar til staðar bæði í fundar-salnum og eins fyrir utan húsið. Þar var og einnig nokkuð af lögregluliði bæjarins sumpart úti til þess að veita at-hygli því er fram færi þar og sumpart inni í húsinu til þess að gæta þess að allt færi þar rólega fram.

Fundurinn mun hafa farið nokkurnveginn friðsamlega fram fram að matarhlé, en það skyldi hefjast kl. liðlega 12 á hádegis. Að visu mun hafa verið kallað nokkuð fram í fyrir ræðumönnum, en ekki svo mikið, að því er virðist, að glapið hafi fundarfrið að ráði. Þegar fundarhléið skyldi hefjast, heyrðust raddir úr hóp áheyrenda um það að hleypa ekki bæjarfulltrúunum út fyrr en málið væri af-greitt, enda sýndi enginn áheyrandi á sér fararsnið, þótt búið væri að slíta fundi. Samtimis munu menn þeir, er úti voru, hafa verið hvattir til að standa fast fyrir, svo bæjarfulltrúarnir kæmst ekki út, og mun hafa verið gerð-ur einhver viðbúnaður þar í þá átt.

Leið þannig nokkur stund þar til að lýst hafði verið yfir, að frjáls aðgangur skyldi vera að fundarsalnum eftir matarhléið og fóru áheyrendur þá að týnast út og var þessi ákvörðun jafnframt tilkynnt úti, og fengu bæjarfull-trúarnir þá að fara án hindrunar heim til sín.

Þegar bæjarstjórnarfundur skyldi hefjast aftur kl. 1¼ e. h. og bæjarfulltrúarnir komu á fundarstaðinn, var margt manna komið saman fyrir framan fundarhúsið, en þó komust þeir allir hindrunarlaust inn. Fundarsalurinn var nokkurnveginn fullskipaður, en lögregluþjónar gættu dyr-anna og hleyptu engum inn framar. Eftir að fundur hófst byrjaði jafnskjótt háreysti mikil, því þeir er úti fyrir voru, vildu komast inn í fundarhúsið og töldu það brot á gefnu loforði að ekki skyldi vera óhindraður inngangur í hús-ið, og heyrðust jafnframt háværar raddir um það, að fara inn, þrátt fyrir bann lögreglunnar, og einnig berja hana niður, ef hún hleypti ekki inn með góðu. Fylgdu þessu óþ mikil og voru gerðar ítrekaðar tilraunir til þess að

brjótast inn með valdi. Tókst lögreglunni nokkra stund að hindra það að mestu, en nokkrir menn sluppu þó í gegn. Í þessu var ráðizt að lögregluþjónum þeim, er dyranna gættu, að innan og skipti lögreglan þá með sér verkum á þann hátt, að nokkrir þeirra gættu dyranna, en aðrir fóru til móts við þá, er að þeim réðust innan úr fordyrinu. Við þetta varð hávaði mikill inn í fundarhúsinu og komu þaðan menn út og heyrðust brothljóð í stólum og bekkjum eins og verið væri að brjóta þá niður. Þar sem ekki tókst að sefa árás þessa tók lögreglan upp kylfurnar og lenti þá í snörpum bardaga, þar sem árásarmenn höfðu barefli, að því er telja verður sannað með framburði margra vitna. Hörfuðu árásarmenn undan norður eftir fordyrinu, en í þessum svifum kom lögreglustjórinn, sem einnig er bæjarfulltrúi svo og Héðinn Valdimarsson bæjarfulltrúi fram í anddyrið og tókst þá að stilla til friðar.

Í skæru þessari höfðu nokkrir lögregluþjónar hlotið meiðsl, þar á meðal Pálmi Jónsson, sem hlaut tvö sár, annað tveggja, en hitt fjöggra cm. langan skurð á höfði, auk þess hruflaðist hann á vinstri hendi og marðist á hægri olnboga, og varð þar með ófær til áframhaldandi starfa þann dag. Auk þess hlutu nokkrir árásarmenn meiðsl og nokkrir aðrir menn, er þarna voru til staðar. Í þessum svifum réðust nokkrir menn, er þarna voru, að lögregluþjónum með brígslyrðum og hótunum og töldu þá eina vera orsök í árásum þessum. Upp úr þessu lægði hávaðinn í fordyrinu, en inni í fundarhúsinu hélzt ókyrrðin, enda voru þá komnir þangað inn nokkrir þeirra, er meiðsl höfðu hlotið í atlögunni og voru sumir þeirra alblóðugir. Var gerð tilraun til að halda fundinum áfram, en það reyndist ókleift vegna hávaða og æsinga, sem þar áttu sér stað og endaði það þannig, að forseti bæjarstjórnar neyddist til að slíta fundi, eftir að hafa árangurslaust reynt til að koma á fundarfriði aftur. Um þetta leyti munu allflestir lögregluþjónar bæjarins hafa verið komnir á fundarstaðinn, þar sem öruggast þótti að vera við öllu búinn, enda magnaðist hávaðinn um allan helming eftir að fundi var slitið og ruddust fleiri áheyrendur inn á svið bæjarfulltrúanna og létu í ljósi hótanir í þeirra garð. Voru þá gerðir tilraunir til að miðla málum og kom fram til laga frá bæjarfulltrúum jafnaðarmanna, sem gekk í þá átt

að fresta framkvæmd kauplækkunarsamþykktarinnar í atvinnubótavinnunni þar til bæjarstjórnarfundur ákvæði annað. Skilyrði fyrir samþykki tillögu þessarar mun hafa verið það, að bæjarfulltrúunum yrði tryggt það, að komast af fundinum óskaddaðir. Var þá talað fyrir tillögu þessari og reynt að koma á fundarfriði en allar tilraunir til þess að fá friðsama úrlausn málanna reyndust árangurslausar. Fjölmargar raddir áheyrenda létu í ljósi að engin grið yrðu gefin fyrir þetta, því nú hefðu þeir bæjarstjórnina á valdi sínu og gætu komið fram ýmsum kröfum, þar á meðal þeirri, að fjölgað yrði í atvinnubótavinnunni um 150 manns. Áður og samtímis þessu, héldu ýmsir menn ræður fyrir utan fundarhúsið og voru þær til þess fallnar, að æsa menn upp og hvetja menn til að standa fast saman og slaka í engu til og sleppa bæjarfulltrúunum ekki út fyrr en kröfunum yrði fullnægt að öllu. Þegar útséð var um það, að ekki yrði hægt að koma á fundi aftur og fá friðsama úrlausn málanna kom lögreglustjóri boðum til lögregluþjóna nokkurra að koma bakdyramegin upp í skot, sem er til hliðar við leiksviðið og skyldu þeir vera þar til taks, ef nauðsyn bæri til að rýma salinn, og voru þar til staðar 8 lögregluþjónar.

Upp úr þessu fóru bæjarfulltrúar sjálfstæðismanna að tynast upp á leiksviðið og þaðan út um kjallaradyrnar nema Pétur Halldórsson, sem var kyrr niðri í fundarsalnum. M. Júl. Magnús komst ekki á burt frá fundarhúsinu, en hinir bæjarfulltrúarnir komust á burtu án þess að þeim yrði veitt athygli og urðu ekki fyrir neinum verulegum árásum, nema Jakob Möller, sem var ráðizt á á götunni og féll við það til jarðar án þess þó að séð verði að hann hafi hlotið nokkur meiðsl. M. Júl. Magnús, sem var síðastur þessara bæjarfulltrúa út, var veitt athygli og gerði hann tvær tilraunir til þess að komast í burtu, en varð í bæði skiptin að hörfa inn í norðurportið aftur. Var þá veizt að honum og lögregluþjónum þeim, er voru honum til varnar að því er virðist í þeim tilgangi að koma honum inn í fundarhúsið aftur; urðu nokkrar sviptingar í kring um hann og rifin fót eins lögregluþjónsins og jafnframt tóku menn til að rífa niður grindverk það, sem var við húsið að norðanverðu, til þess að rýmri væri aðgangur að húsinu þar og jafnframt greiðari leið til árásar. Upp úr þessu

hörfaði M. Júl. Magnús bæjarfulltrúi inn í kjallara hússins aftur, en lögregluþjónarnir gættu dyranna.

Þegar áheyrendur inn í fundarhúsinu urðu þess varir að bæjarfulltrúar voru komnir út varð mikil ókyrð í salnum og heyrðust raddir um það, að sækja þá aftur og þustu þá nokkrir menn út. Einnig varð það kunnugt að einn bæjarfulltrúanna, M. Júl. Magnús, væri niður í kjallara hússins og stukku þá nokkrir menn upp á leiksviðið og ætluðu að sækja hann, en lögreglustjóri, sem þar var fyrir hratt þeim niður og skipaði lögregluþjónunum samstundis að ryðja salinn. Var salurinn ruddur á svipstundu án þess verulegt viðnám væri veitt, enda munu menn ekki hafa komið því við vegna hinnar snöggvútrásar. Að visu munu menn hafa haft nokkuð af bareflum inn í fundarsalnum þegar útrásin átti sér stað, enda fékk lögreglustjórinn sjálfur allmikið högg, svo voru og gerðar tilraunir til að berja lögregluþjóna, bæði inn í fundarhúsinu og í anddyrinu. Nokkru síðar var fordyrið rutt svo og lóðin báðumegin við húsið. Um það leyti voru brotnar rúður í suðurhlið fundarhússins af mönnum er úti fyrir voru, en innan úr fundarhúsinu í gegnum brotna glugga voru réttir stólar og önnur húsgögn, sem brotin voru þegar niður af mönnum, er úti fyrir stóðu og voru þau notuð sem barfelli, eftir því sem upplýst er með vitnaframburði.

Eftir að fundarhúsið hafði verið rutt skiptu lögregluþjónarnir sér niður til þess að ryðja lóðina báðu megin við húsið, fóru sumir út að norðanverðu en aðrir að sunnan. Tókst þeim að ryðja lóðina báðu megin við húsið án verulegrar mótspyrnu, en þeim var ógnað með grjótkasti og meiddust nokkrir lögregluþjónar við það. Í þessu fór M. Júl. Magnús, bæjarfulltrúi, sem verið hafði í kjallara fundarhússins upp í fundarhúsið aftur og fram í anddyrið og þaðan upp á loft til þess að gera að meiðslum nokkra lögregluþjóna, er í útrásinni höfðu meiðst, en að því loknu komst hann heim óáreittr. Eftir að lóðin hafði verið rudd reyndist óstætt að norðanverðu við húsið fyrir grjóti og öðru lauslegu, sem fleygt var að lögregluþjónunum og gerðu þeir þá útrás úr portinu. Samtímis mun lögreglustjórinn ásamt nokkrum lögregluþjónum hafa gert útrás úr suðurportinu, en mannfjöldinn var þar fyrir og margir með reidd barefli. Mun lögreglu-

stjórinn þá hafa skorað á mannfjöldann að vikja burtu, en því var ekki sinnt, heldur mun hann þvert á móti hafa búið til árásar. Gerði lögreglustjórinn þá þegar ásamt lögregluþjónum þeim, sem þar voru, útrásina, en mannfjöldinn réðist jafnskjótt að þeim með bareflum. Varð þarna allharður bardagi, gátu lögregluþjónarnir ekki haldið hópinn, urðu viðskila hver við annan. Urðu þeir fyrir þungum höggum af bareflum og einnig mun hafa verið fleygt í þá spýtum og grjóti. Lét lögreglan nú undan síga norður Kirkjustræti og dreifðist viðureignin þar bæði til austurs og vesturs. Í þessari viðureign hlutu flestir lögregluþjónarnir allveruleg meiðsl eins og læknisvottorð þau, sem lögð hafa verið fram við rannsóknina sýna. Aðallega voru það djúpir skurðir er þeir hlutu sérstaklega á höfði, ennfremur voru þeir flestir að meira eða minna leyti marðir hingað og þangað á líkamanum, einn þeirra hafði handleggsbrotnað og annar nefbrotnað. Þá voru nokkrir þeirra bornir í burtu meðvitundarlausir í árásinni.

Pétur Halldórsson, bæjarfulltrúi, sem verið hafði í fundarsalum allan tímann, fór út úr húsinu eftir að lögreglan hafði gert útrásina. Þegar hann var kominn út á tröppur fundarhússins, var hann varaður við að fara lengra, en í því kom Héðinn Valdimarsson, bæjarfulltrúi og nokkrir menn á eftir honum, staðnæmdust þeir við tröppurnar þar sem Pétur stóð og einn þeirra sagði, að nú væri tækifæri til að berja Pétur Halldórsson. Þessu mótmæltu menn þeir, er áður höfðu varað hann við að fara út. En í þessu tekur Héðinn Valdimarsson í handlegg honum og biður hann að koma með sér. Fóru þeir inn í fataherbergið og lokuðu að sér. Voru þeir þar nokkurn tíma að talan saman en á meðan dreifðist mannfjöldinn og komst Pétur Halldórsson á burtu óáreittur.

Eftir að bardagi sá, sem áður var frá skýrt, var um garð genginn og lögregluþjónarnir höfðu hlotið þessi meiðsl, hættu æsingarnar, en mannfjöldinn hélt leiðar sinnar upp að Arnarhvoli, var þar staðnæmst og ræður haldnar, sem ekki er upplýst um hvers efnis hafa verið. Var því næst girðingin í kringum Safnhúslóðina brotin niður á kafla, en upp úr þessu dreifðist mannfjöldinn og hvarf smám saman án þess að frekari óspektir færu fram hér í bænum.

Skal því næst rannsökuð þátttaka hinna ákærðu í atburðum þeim, sem hér á undan er lýst.

Bæjarstjórnarfundurinn 7. júlí.

1. Ákærður, Einar Olgeirsson, hefir neitað að svara í réttinum, en mörg vitni hafa borið það, að hann hafi haldið ræðu á tröppunum í Þórshamri á meðan að bæjarstjórnarfundurinn stóð yfir. Sum vitni hafa talið ræðu ákærða æsandi og lítt sæmilega. Eitt vitnið kveður ákærðan hafa lesið upp tillögur, sem samþykktar höfðu verið áður í Iðnó í atvinnubótamálinu, og sem hér lægju fyrir bæjarstjórnarfundinum. Hafi hann rætt tillögurnar og skorað á verkamenn að standa fast saman um þessar kröfur. Eru fleiri vitni, sem hafa borið það, að ákærður hafi skorað á verkamenn, sem þarna voru að standa fast saman um kröfur sínar. Þá er það og eitt vitni, sem heyrði ákærðan segja í ræðu sinni, að stjórnarvöldin vildu lítið gera fyrir verkalýðinn. Þá eru það þrjú vitni, sem hafa borið það, að ákærður hafi mælt með og borið upp tillögu þess efnis að kjósa nefnd og skora á borgarstjóra að koma út og skýra afstöðu sína til atvinnubótanna og að því er eitt vitni skýrir frá, standa fyrir máli sínu. Var nefnd þessi því næst kosin og var ákærður einn af nefndarmönnum. Fór nefnd þessi því næst á fund borgarstjóra og þegar hún kom aftur út, skýrði ákærður frá svörum borgarstjóra, sem voru í sömu átt og niðurstaða bæjarstjórnarfundarins í atvinnubótamálinu og taldi ákærður það lítinn árangur. Þá hefir og eitt vitni skýrt svo frá, að ákærður hafi brýnt fyrir mönnum, að þeir tímar myndu koma, að þeir yrðu að látan undan, og telur vitnið að þar hafi verið átt við bæjarfulltrúana, því ákærður hafi sagt þetta í sambandi við hina „háu herra“, sem hefðu lokað sig inni undir lögregluvernd. Þá kveður vitnið, að ákærður hafi endað mál sitt með því að spyrja fjöldann, hvort ekki myndi kleyft að komast inn og tala við þá „háu herra“, sem þar væru, hafi þetta verið samþykkt og hafi þá ákærður haldið á stað að fundarhúsinu, ásamt nokkrum unglingum, en þegar þangað kom, hafi hann stansað og farið að tala við mann er hann hitti þar, en liðsöfnuðurinn haldið áfram að dyrunum og gert smá árás á þær, sem þó var jafnharðan stöðvuð af lög-

reglunni. Þá er það og annað vitni, sem ber það, að það hafi séð ákærðan á gangstignum fyrir framan fundarhúsið, hafi hann verið í æstu skapi og gengið fram og aftur, en dregið sig í hlé þegar árásirnar voru gerðar á dyrnar. Enn er það eitt vitni, sem sá ákærðan þegar árásirnar voru á dyr fundarhússins, ganga á milli manna og spyrja hvort verkamenn ættu ekki að fá að koma inn á fundinn. Inni héldi bæjarstjórn fund um atvinnubótamál verkamanna, en verkamenn sjálfir fengu ekki að koma inn til að hlusta á ræður þeirra. Annað vitni fullyrðir að ákærður hafi hvatt menn til að ráðast inn, því þeir þyrftu jafnt að komast inn og aðrir, en þegar fólkið hafi verið orðið æst og hert aðsóknina, þá hafi ákærður skotist aftur fyrir. Tvö vitni bera það, að um það leyti, sem útrásin fór fram þá hafi ákærður hrópað ókvæðisorð til lögreglunnar, en það er ekki fullkomlega upplýst hvort vitni þessi hafa heyrt orðin samtímis. Þá er það og eitt vitni, sem hefir borið það, að því hafi virzt ákærður eggja fólk til árásar á lögregluna, og annað vitni, sem hefir fullyrt það og auk þess hafi hann spurt verkamenn að því hvort þeir ætluðu að hopa á hæl.

Eitt vitni kveðst hafa séð ákærðan kasta steini í glugga fundarhússins og annað vitni, sem kveðst hafa heyrt um það talað. Loks telur einn lögregluþjónn að ákærður hafi gert tilraun til að taka af sér kylfuna og hefir tilnefnt annan lögregluþjón, sem vitni að því, en framburðir þeirra eru ekki samhljóða.

Enn er það eitt vitni, sem hefir borið það, að það hafi skrifað upp hluta úr ræðu ákærðs, sem hann hélt niður við Varðarhús síðar um kvöldið, þar sem því hafi þótt hún óviðeigandi, og er það þannig: „Lögreglan hefir með ósvifni ráðizt á alþýðu, sem aðeins reyndi að fá létt af atvinnuvandræðum sínum, hún hefir notað barefli úr eik eða íbenviði og stórskaðað menn.“ Síðar: „Þeir, sem vilja taka þátt í að stofna varnarlið gegn ofbeldi lögreglunnar komi í Bröttugötu og láti skrá sig eftir að kröfugöngunni er lokið.“

2. Ákærður, Haukur Sigfried Björnsson, hefir neitað að svara í réttinum. Mörg vitni hafa borið það, að hann hafi eggjað menn til óspekta og árása á lögregluna í þeim tilgangi að komast inn í fundarhúsið og hefir eitt vitni

borið það að hann hafi hjálpað til að gera bendu að lög-reglunni og annað vitni, sem hefir borið það, að það hafi heyrt hann spyrja menn að því, hvort þeir ætluðu að gefast upp. Þá eru það og mörg vitni, sem hafa borið það, að eftir að útrásin fór fram, þá hafi ákærður hlaupið upp á vegg og hvatt menn til að láta ekki undan síga og hafi hann hrópað: „Verkamenn ætlið þið að láta undan.“ Þá hefir og eitt vitni borið það, að eftir að gangstigurinn sunnan við húsið var ruddur þá hafi heyrst háværar raddir um það að ryðjast inn, hafi það þá orðið þess vart að ákærður hafði hlaupið að brotinni rúðu og kallað inn: „Félagar“, en í því hafði það tekið í hann og spurt hann hvert erindið væri, og hafi hann svarað því til að sjálf-sagt væri að tilkynna þeim, sem inni væru að barið hefði verið á saklausum verkamönnum. Þá er það og annað vitni, sem tók ákærðan frá glugganum ásamt vitni því, sem tilgreint er næst á undan og er framburðurinn samhljóða að öðru leyti en því, að síðara vitnið kveður að ákærður hafi sagt: „Lögreglan er að berja niður verkamenn, þú mótmælir inni Guðjón.“ En ekki er upplýst, að ummæli þessi hafi haft nokkur áhrif né heldur að nokkur inni í húsinu hafi heyrt þau. Þá er eitt vitni, lögregluþjónn, sem hefir borið það, að ákærður hafi tekið í kylfu sína, en það atriði virðist ekki full sannað. Enn eru það þrjú vitni, sem hafa borið það, að ákærður hafi eftir útrásina skipað mönnum að lyfta upp manni nokkrum, sem hafði meiðzt í útrásinni og var blóðugur, til þess að sýna hann fjöldanum. Þá eru það líka þrjú vitni, sem hafa borið það, að ákærður hafi talað upp við Arnarhvol og tilkynnt að fundur yrði haldinn þá um kvöldið í Bröttugötu til þess að ræða um stofnun varnarliðs, til þess að verjast árásum lögreglunnar, samkv. framburði tveggja vitna.

3. Ákærður, Jens Figved, hefir neitað að svara í réttinum, en samkvæmt framburði margra vitna hefir hann haldið ræðu fyrir utan fundarhúsið. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi verið að segja fréttir frá Rússlandi og lýsa ástandinu þar og hafi hann sagt, að þar væri ekkert atvinnuleysi, verkamennirnir mikils metnir, þar væru engir ríkir borgarar, því sumir væru reknir í útleigð en aðrir drepnir og kveður vitnið, að ákærður hafi lagt sérstaka áherzlu á niðurlagið. Framburður 3ja annara vitna

fer mjög í sömu átt, þar sem þau segja, að ákærður hafi verið að skýra frá ástandinu í Rússlandi og sagt að þar væru engir borgarar, því þeir væru allir drepnir eða reknir í útlegð. Þá hefir eitt vitni borið það, að ákærður hafi látið í ljósi á tröppunum í Þórshamri, að hann álti það rétt að fara að fundarhúsinu og gera óp svo fundarhald bæjarstjórnar truflaðist. Hafi þá verið kallað „heyr“, hafi þá jafnframt nokkrir menn farið að húsinu og barið það utan og kastað grjóti á húsið. Annað vitni telur ræðu ákærðs hafa verið æsandi og lítt sæmandi og telur hann hafa átt mesta sök á því að hin síðasta og harðasta árás hafi verið gerð á dyr fundarhússins. Hafi hann komizt þannig að orði á tröppunum í Þórshamri, að þessir háu herrar meinuðu verkamönnum að hlusta á umræðurnar og væri þá ekki rétt að þeir færu inn, þ. e. a. s. hann og aðrir og æpti þá fjöldi manna upp til samþykkis og þustu að dyrum hússins. 3ja vitnið telur að ræða ákærða hafi orsakað óspektir. Hafi hann hvatt til árásar á húsið og heimtað að bæjarfulltrúarnir kæmu út. Hafi hann einnig hvatt til að trufla fundarfrið með því að gera hávaða við húsið. Rétt á eftir hafi svo verið gerð hörð árás á húsið og sá vitnið þá, að ráðist var á Karl Guðmundsson, lögregluþjón og tekin af honum húfan og mögnuðust ólætin við það.

Þá hefir og eitt vitnið borið það, að það hafi heyrt ákærðan tala um að ná í barefli og hafi verið farið á stað til þess.

4. Ákærður, Þorsteinn Pétursson, hefir viðurkennt það að hafa verið um tíma í bendu þeirri er gerð var að dyrum fundarhússins og reynt að ryðjast inn í gegnum lögregluvörðinn er dyranna gætti. Eftir útrásina kveðst hann hafa átt uppástungu að því, að nokkrir unglingar hafi farið út í Vonarstræti til að sækja sér barefli, en enga spýtu kveðst hann hafa tekið sjálfur þótt hann færi með þeim og hafi hvatt þá til að nota bareflin, ef á þá yrði ráðist. Hinsvegar neitar hann því, að hann hafi tekið nokkurn frekari þátt í atburðum þeim, sem þarna áttu sér stað.

5. Ákærður, Haraldur Knudsen, hefir játað það, að hann hafi verið á gangstígnum fyrir utan fundarhúsið allan þann tíma er fundurinn stóð yfir þar til lögreglan

gerði útrásina. Hann hefir og viðurkennt það, að hafa tekið þátt í bendum á dyr fundarhússins, en hann hefir haldið því fram, að með því að þröngin hafi verið svo mikil í kringum húsið, þá hafi allir orðið að taka þátt í bendunni, sem þarna voru. 7 samhljóða vitni hafa borið það, að ákærður hafi verið með þeim fremstu, er á dyrnar sótti og reynt til að komast inn. Hann hafi gert itrekaðar tilraunir til þess að koma lögreglunni úr dyrunum og komast inn. Auk þess hafa 2 vitni borið það, að ákærður hafi verið með hrindingar við dyrnar, og eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi æpt ókvæðisorð að lögreglunni.

6. Ákærður, Hjörtur B. Helgason, hefir játað að hafa verið til staðar á fundarstaðnum nokkuð af tímanum, og hafi hann verið inn á gangstignum að sunnanverðu við húsið. Hafi verið stöðugar hrindingar á lögregluna, því fjöldinn hafi með jafnri bylgjubreyfingu reynt að hrinda lögreglunni inn. Kveður hann að þetta hafi verið byrjað áður en hann kom inn í hópinn og haldið áfram nokkra stund á eftir. 3 vitni hafa borið það, að ákærður hafi gert ásamt fleirum itrekaðar tilraunir til þess að komast inn í húsið gegn vilja lögreglunnar og hafi hann sótt fast fram. Þá kveður eitt vitni, lögregluþjónn sem dyranna gætti, að ákærður hafi slitið hnapp af jakka sínum og reynt að ná húfu sinni og barið á hendur sér. Annað vitni kveður að ákærður hafi reynt að berja þá, sem dyranna gættu. Þá kveðst eitt vitni hafa séð ákærðan rífa járnplötu af útbyggingu við austurgöfl fundarhússins. Annað vitni kveðst hafa séð að búið var að rífa járníð af og hafi það séð, að ákærður stóð þar við með spýtu í hendinni og hafi hann verið æstur í skapi. Telur hið sama vitni líklegt, að ákærður hafi sparkað í fót borgarstjóra. Ákærður heldur því fram, að hann muni ekki til þess að hann hafi barið nokkuð í troðningnum. Þá kveðst hann og heldur ekki hafa tekið þátt í því að rífa niður járnplötuna. Þá neitar hann alveg að hann hafi barið í fót borgarstjóra.

7. Ákærður, Matthías Guðbjartsson, hefir viðurkennt það, að hann hafi verið til og frá í kringum fundarhús bæjarstjórnar, en hinsvegar kveðst hann ekki hafa tekið neinn þátt í óspektum, enda ekki séð að nokkur maður hefði þarna óskunda í frammi. 6 vitni, lögregluþjónar, hafa

borið það, að ákærður hafi staðið framarlega í árásum á dyrnar og lögregluþjóna þá er þeirra gættu og þrjú þeirra hafa einnig borið það, að hann hafi reynt að berja þá, auk þess segir eitt vitnið að hann hafi verið æstur og æpt ókvæðisorð að lögreglunni.

8. Ákærður, Runólfur Sigurðsson, hefir játað að hann hafi verið niður við fundarhúsið og þar inni öðru hvoru allan fundartímann. Hann kveðst hafa verið inn á gangstígnum, alveg inn við tröppur, þegar allhörð árás var gerð á lögregluna í þeim tilgangi að reyna að komast inn í húsið. 3 vitni hafa borið það, að ákærður hafi reynt til að ryðjast inn um dyrnar með valdi og eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi verið æstur og æpt ókvæðisorð til lögreglunnar.

Þá hefir ákærður haldið því fram, að þegar lögreglan ruddi gangstígin hafi hann fundið það, að hann var að fá flogakast, en það á hann vanda til, hafi hann því gripið í einn lögregluþjón, en samstundis fengið eitt kylfuhögg og síðan 3 önnur meðan hann lá og var að standa upp. Kveðst hann hafa verið í æstu skapi á eftir, náð sér í staf og ætlað að berja lögregluna, en lögreglan tók af honum stafinn áður en hann kom á hana höggi. 2 vitni hafa borið það, að ákærður hafi ætlað að berja einn ákveðinn lögregluþjón og kemur það heim við játningu ákærðs.

9. Ákærður, Tryggvi Guðmundsson, hefir játað það, að hann hafi tvisvar tekið þátt í árásinni á dyrnar og í annað skipti verið í fremstu röð. Hann hafi verið með köll og óp, en man ekki hvað hann kallaði, en fortekur það, að það hafi verið svívirðingar til lögreglunnar. Þá hefir hann og játað að eftir að hann var kominn út úr hliðinu og eftir að gangstigurinn var ruddur, þá hafi hann haft spýtu í hendinni, hafi hann tekið spýtu þessa upp af götunni og álitnið að það væri gott að hafa hana í hendinni t. d. til að berja með henni.

10. Ákærða, Sigríður Jónsdóttir, hefir játað það, að hún hafi staðið nærri lögregluþjónum þeim, sem dyranna gættu. Hafi hún tekið ytri hurðina af hjörunum til þess að verða ekki á milli hurðarinnar og veggins, en við það hafi hurðin slegist á rúðu í fundarhúsinu og hafi rúðan þá brotnað. Kveður hún að þetta hafi verið fyrsta rúðan, sem

brotnaði, og hafi það verið algert óviljaverk. Síðan kveðst ákærða hafa tekið járntein með hnúð á endanum af einhverjum pilti. Hafi pilturinn ætlað að berja einhvern mann með teininum, en hún hafi þá tekið hann og barið í húsið og sagt að nær væri að berja húsið að utan með teininum, því ef þeir vildu ekki heyra „kjaftaganginn“ inni, þá væri ekki annað en að hafa nógu hátt úti. Skrallaði hún því næst teininum eftir bárujárninu. Eitt vitni hefir borið það, að ákærða hafi verið æst í skapi og telur hana hafa tekið hurðina af hjörunum, til þess að það væri greiðari aðgangur að húsinu.

11. Ákærður, Kristinn Árnason, hefir játað það, að hann hafi verið niður við fundarhús bæjarstjórnar á meðan fundurinn stóð yfir. Kveðst hann hafa séð þá, sem næstir voru dyrunum vera að reyna að ryðjast inn í húsið, en sjálfur kveðst hann ekki hafa tekið neinn þátt í því. Hann kveðst hafa orðið fyrir kylfuhöggi þegar gangstigurinn var ruddur. Eftir útrás lögreglunnar kveðst ákærður hafa farið að norðurhorni fundarhússins og hafi verið menn þar að rífa járnplötu frá útbyggingu hússins, kveðst hann hafa hjálpað til að rífa járníð burtu, þar sem hann hafi verið dálítið reiður eftir kylfuhöggið, sem hann segist hafa orðið saklaus fyrir. 3 vitni hafa borið það að ákærður hafi rífið járnplötu að norðanverðu við húsið. Auk þess hefir eitt vitni borið það, að ákærður hafi verið æstur og kallað ókvæðisorð til lögreglunnar.

12. Ákærður, Þóroddur Þóroddsson, hefir játað það, að hann hafi komið niður á fundarstað bæjarstjórnar, laust fyrir kl. 5 síðdegis. Hafi hann ætlað að koma inn á bæjarstjórnarfundinn til að hlusta á umræður um atvinnubótamálin og kveðst hann áður hafa lesið áskoranir um það í Alpýðublaðinu og Verkalýðsblaðinu að verkamenn yrðu að standa fast um kröfur sínar. Játar hann það einnig, sem og kemur heim við framburð eins vitnis, að hann hafi tekið þátt í að gera bendu að lögreglunni, þar sem hún stóð í dyrum fundarhússins, með hrindingum fram og aftur. Eftir að útrásin var gerð kveðst ákærður hafa tekið upp tvo steina við hornið á Templarasundi og Vonarstræti, hafi hann síðan gengið vestur Vonarstræti, en fyrir miðjum garðsveggnum kveðst hann hafa stanzað og kastað öðrum steininum, en ekki veit hann hvort hann hitti

nokkuð, því steininum hafi hann kastað í kæruleysi og af því að hann sá fordæmið fyrir sér, en ekki af því að hann hafi verið neitt æstur í skapi. 4 vitni hafa borið það, að ákærður hafi kastað steini þessum í gegn um glugga fundarhússins. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi haft fleiri steina meðferðis, sem kemur heim við játningu hans og auk þess kveður annað vitni að ákærður hafi búið sig til að kasta öðrum steini, en í því hafi verið tekið í hann, en hann hafi rifið sig lausan, fleygt steininum og hlaupið burtu. Ákærður hefir játað það, að hann hafi verið gripinn af mönnum, sem hjá honum stóðu, er hann fleygði fyrri steininum, en þá hafi hann látið hinn steininn lausan og farið burtu og heim til sín.

13. Ákærður, Sigurjón Á. Ólafsson, hefir viðurkennt það, að hann hafi eftir að bæjarstjórnarfundinum lauk, farið upp á tröppurnar í Þórshamri, og ætlað samkvæmt áskorun að skýra frá því hvað gerzt hafði á fundinum. Hafi hann byrjað á því að skýra frá því í stórum dráttum. Kveðst hann hafa haft um þetta þau orð, að borgarstjóri hafi ekki tekið óvingjarnlega í atvinnubótamálið, en það hafi andað heldur köldu frá Jakob Möller. Í þessu hafi Jakob Möller komið út og hafi þá öll athyglin snúizt að honum, svo ákærður hætti að tala. Eitt vitni hefir borið það, að það hafi heyrt ákærðan kalla af tröppunum í Þórshamri, „þarna kemur Jakob Möller, látið hann standa nú fyrir máli sínu.“ Annað vitni, sem hlustaði á ræðu ákærðs heyrði hann segja á þá leið til fjöldans, að þarna kæmi Jakob Möller og hann bæri ábyrgð á hvernig málalokin urðu. Þá hefir og Jakob Möller heyrt ákærðan kalla upp af tröppunum í Þórshamri, þarna kemur Jakob Möller, og hafi þá öll athyglin beinst að sér. Þá hefir og eitt vitni borið það, sem kveðst hafa staðið við hliðina á ákærðum meðan hann talaði af tröppunum í Þórshamri, að það minnst þess ekki að ákærður hafi minnst á Jakob Möller í ræðu sinni né beint orðum sínum til hans. Viðvikjandi þessum vitnaframburði hefir ákærður tekið það fram, að það sé alrangt, að hann hafi viðhaft þau ummæli um Jakob Möller, sem eftir honum séu höfð, hann kveðst aðeins hafa sagt það, að það hefði andað köldu frá Jakob Möller í umræðunum um atvinnubótamálin, enda kveðst hann ekki minnst þess, að hann hafi séð þegar Jakob

Möller kom út úr húsinu. Hinsvegar kveðst hann minnst þess, að hann hafi heyrt þegar hann var að tala af tröppunum að einhver kallaði í hópnum: „Þarna kemur Jakob Möller.“ Hafi það valdið hávaða og fólkið jafnframt streymt niður Templarasund og hafi hann þá hætt að tala.

14. Ákærða, Indiana Garibaldadóttir, hefir neitað að svara í réttinum en fjölmörg vitni hafa borið það, að hún hafi kastað salti framan í einn af aðstoðarmönnum lögreglunnar á leið frá húsinu eftir að fundi var slitið og hafi orðið að aka honum burtu í bifreið. Þá er það og eitt vitni, sem hefir borið það, að hún hafi verið í hóp þeirra manna, er gerði árás á dyr fundarhússins til þess að komast inn. Eitt vitni, lögregluþjónn, hefir borið það, að ákærða hafi kallað ókvæðisorðum til lögreglunnar og einnig tekið í belti sitt og reynt að halda sér föstum þegar hann gekk inn gangstigin að dyrum fundarhússins.

15. Ákærður, Guðjón Einarsson, hefir játað það að hann hafi verið staddur niður við fundarhús bæjarstjórnar mestan hluta fundartímans og hafi hann séð mest af því sam þar fór fram og sömuleiðis verið áheyrandi að ræðum manna þeirra, er töluðu fyrir utan fundarhúsið og hafi þeir rætt fram og aftur um kröfur verkalyðsins. Þá kveðst hann og hafa fylgst með mannfjöldanum upp Hverfisgötu, en þó hafi hann verið með þeim öftustu í hópnum. Kveðst ákærður þá hafa tekið eftir því, að Ágúst Jónsson lögregluþjónn, var að reka einhverja piltu burtu, sem voru að áreita unglingspilt, sem þeir kölluðu „litla hvítliðann“. Kveðst ákærður hafa verið með spýtu í hendinni, sem hann minnir að hann hafi hirt niður við Útvegsbanka. Hafi hann í rælni danglað í hann með spýgunni. Hafi lögregluþjónninn þá samstundis snúið sér að ákærðum, en hann þá þegar tekið lögregluþjóninn haustaki. Hafi menn þá komið að og tekið af ákærðum spýtuna og nokkru síðar hafi hann fengið högg í höfuðið en áverkinn hafi ekki reynzt mikill. Þessi framburður ákærðs kemur og heim við framburð vitna, sem borið hafa um þetta atriði.

Bæjarstjórnarfundurinn 9. nóvember.

16. Ákærður, Brynjólfur Bjarnason, hefir neitað að svara í réttinum. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður

hafi rétt áður en matarhléð hófst hvatt menn til að þyrpa-
ast nær fundarhúsinu og hleypa engum manni út fyrr en
bæjarstjórnin hefði numið samþykktina um kauplækkun-
ina úr gildi. Hafi ákærður síðan farið inn í húsið, en
komið að vörmu spori aftur og sagt, að menn skyldu leyfa
bæjarfulltrúunum útgöngu, því að lögreglustjóri hefði lof-
að því að aðgangur að húsinu skyldi frjálfs eftir matarhléð.
Þá hefir og annað vitni, sem samtímis stóð við hlið fyrra
vitnisins borið það, að ákærður hafi sagt að menn skyldu
ekki vikja þarna af staðnum hvorki úr húsinu eða gangin-
um fyrr en málið væri afgreitt. Hinsvegar hefir vitnið
ekki þorað að fullyrða það hvort það var ákærður eða
annar maður, sem tilkynnti að lofað hafði verið frjálsum
aðgangi að fundarhúsinu eftir matarhléð, og því væri
ekkert til fyrirstöðu að leyfa mönnum að fara út. Þriðja
vitnið hefir borið það, að ákærður hafi talað til fólksins
rétt áður en matarhléð hófst og skýrt frá því, að verka-
mennirnir inni í fundarsalnum hefðu ákveðið að hleypa
ekki bæjarfulltrúunum út fyrr en þeir væru búnir að
ganga að kröfum þeirra og það hann verkamenn þá, sem
úti fyrir voru að skipa sér þéttar að dyrunum. Fullyrðir
vitnið að það hafi verið annar maður en ákærður, sem
tilkynnti að ákveðið hefði verið að hleypa bæjarfulltrú-
unum út. Þá hefir eitt vitni borið það, að það hafi heyrt
ákærðan hvetja til árásar á Pétur Halldórsson, bæjarfull-
trúa, þegar hann kom út úr fundarhúsinu.

17. Ákærður, Guðjón Benediktsson, hefir neitað að
svara í réttinum. Mörg vitni bera það, að ákærður hafi
kallað fram í ræður fundarmanna fyrir matarhléð og
glapið þar með fundinn. Eitt vitni hefir borið það, að það
hafi heyrt ákærðan hafa æsingar í frammi, að því virtist
úti, nokkru áður en fyrsta árásin átti sér stað í fordyrinu.
Hafi hann hvatt verkamenn til þess að láta ekki sinn hlut
og láta ekki þetta tækifæri ganga úr greipum sér. Ann-
að vitnið hefir borið það, að ákærður fyrir fyrstu árás-
ina hafi að því er virtist talið til manna æsandi orð, og
telur vitnið, að þetta muni hafa verið inni í húsinu. Eitt
vitni hefir borið það, að áheyrendur í fundarsalnum hafi
hópað utan um ákærðan eftir fyrstu árásina. Hafi hann
haft orð fyrir þeim, og að því er vitninu virtist, hafa í hót-
unum við bæjarfulltrúa sjálfstæðismanna og skorað á

menn að slaka í engu til í kröfum sínum. Annað vitni sá hann um sama leyti standa uppi á borði í fundarsalum og heyrði hann tala, en gat ekki greint hvað það var. Þriðja vitnið sá hann um sama leyti standa uppi á borði í fundarsalum og heyrði hann lýsa því yfir, að það væri fleiri kröfur, sem verkamenn þyrftu að fá framgengt en þeirri, að kaupið í atvinnubótavinnunni héldist óbreytt, t. d. þyrfti að fjölga mönnum í atvinnubótavinnunni. Hafi hann hvatt áheyrendur til að standa fast við þessar kröfur, því ekki væri betra tækifæri síðar til að fá þeim framgengt. Telur vitnið, að ákærður hafi verið æstur í skapi. Fjórða vitnið hefir borið það, að ákærður hafi gert kröfur um meiri atvinnubótavinnu. Þá hefir eitt vitni borið það, að ákærður hafi lýst því yfir að engin grið yrðu gefin þó miðlunartillaga sú, er fram kom á fundinum, yrði samþykkt, því fleiri kröfum þyrfti að fullnægja. Eitt vitni hefir borið það, að þegar útrásin fór fram úr suðurportinu hafi ákærður staðið við hliðið að sunnanverðu við fundarhúsið. Hafi hann staðið þar með reitt barefli, ásamt fleirum, og skipaði hann lögreglunni að leggja niður kylfurnar. Kveðst vitnið jafnframt hafa orðið þess vart í útrásinni, að ákærður elti hann með barefli. Annað vitni sá hann samtímis á þessum sama stað með barefli og heyrði hann skipa lögreglunni að flegja kylfunni.

18. Ákærður, Gunnar Benediktsson, hefir neitað að svara í réttinum. Mörg vitni bera það, að ákærður hafi haldið ræður fyrir utan fundarhús bæjarstjórnar um það bil og eftir að fundi var slitið. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi haldið æsingaræðu fyrir utan fundarhúsið og hvatt menn til að standast árásir lögreglunnar. Eitt vitni hefir borið það, að það hafi séð ákærðan fara upp á vegg sunnan við fundarhúsið, var þetta eftir kl. 2 síðdegis. Hafi hann hvatt menn til þess að hindra það, að bæjarstjórnin kæmist út fyrr en búið væri að ganga að öllum kröfum þeirra. Annað vitni kveður að ákærður hafi farið upp á þennan sama vegg og brýnt fyrir þeim, er umhverfis voru, að halda fast við kröfur sínar og slaka ekki til í neinu, og hafi hann lýst því yfir að bæjarfulltrúarnir væru nú að gefa sig og því væri nauðsynlegt að fylgja vel eftir kröfunum. Þriðja vitnið kveður, að ákærður á þessum sama stað hafi verið að skýra frá því

hvernig gengi á bæjarstjórnarfundinum, og hafi hann lýst því þannig, að íhaldsbæjarfulltrúarnir skyldu nú af hræðslu í fundarhúsinu og nú væri um að gera að standa sem fastast og herða að þeim svo þeir létu undan kröfum verkamanna og sleppa engum þeirra út fyrr en þeir hefðu gengið að öllum kröfunum. Þá kveðst hið sama vitni hafa heyrt hann síðar skýra frá því, að það væri að komast á samkomulag milli bæjarfulltrúanna um það, að kaupið héldist óbreytt í atvinnubótavinnunni og hafi hann hvatt áheyrendur til að standa saman um þá kröfu, að bætt yrði 150 manns í atvinnubótavinnuna og sleppa engum bæjarfulltrúanna út fyrr en það væri samþykkt. Hafi hann þá stungið upp á því að nefnd yrði kosin til þess að fara á fund bæjarstjórnar og var það gert. Þá eru og fleiri vitni, sem hafa borið það, að ákærður hafi stungið upp á því að kosin yrði nefnd, sem svo hafi verið gert og hafi hann sjálfur verið í henni, en nefnd þessi hafi átt að fara inn á fund bæjarstjórnar.

19. Ákærður Stefán Pétursson, hefir neitað að svara í réttinum. Mörg vitni hafa borið það, að ákærður hafi haldið æsingaræður fyrir utan hús bæjarstjórnar. 6 vitni hafa borið það, að ákærður hafi hvatt menn til að standa fast saman um kröfur sínar og 4 þeirra hafa jafnframt borið það, að ákærður hafi hvatt menn til að hleypa engum út fyrr en kröfurnar væru uppfylltar. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi hvatt menn til að standa fast saman og standast árásir lögreglunnar. Þá er og annað vitni, sem hefir borið það, að ákærður hafi, rétt í því að salurinn var ruddur, hvatt menn til að fylkja sér utan við dyrnar að fundarhúsinu, til þess að ráðast á lögregluna og inn í húsið, og hafi ýmsir menn orðið við þessu.

20. Ákærður, Hjalti Árnason, hefir neitað að svara í réttinum. Fimm vitni hafa heyrt hann tala fyrir utan fundarhúsið. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi við suðurhlið fundarhússins hvatt menn til að halda fast saman og standast árásir lögreglunnar. Annað vitni kveður ákærðan hafa hvatt menn til að fylkja sér fyrir utan dyr fundarhússins til þess að ráðast á lögregluna og inn í húsið og hafi menn orðið við þessu. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi hvatt verkamenn til að standa fast saman. Annað vitni hefir borið það, að ákærður hafi tal-

að á þá leið, að þeir (verkamenn), gætu tekið þessa borðalögðu menn, sem á kringum um þá væru, ekki til að fara illa með þá, heldur til þess að gera þá meinlausa, hafi hann bent verkamönnum á það, að þá ættu þeir þæglegra með að fá fram kröfur sínar á eftir. Þriðja vitnið hefir heyrt ákærðan segja að rétt væri að gera lögregluþjónana skaðlausa, en þó ekki fara illa með þá. Þá hafa tvö vitni, bæjarfulltrúar inni í fundarsalnum, borið það, að ákærður hafi heimtað meiri atvinnubætur, hefir annað vitnið borið, að ákærður hafi sagt eftir að fundi var slitið, að nú væri tækifæri til að koma kröfum sínum fram. sjálfsagt að halda fast á málunum og slaka í engu til. Eitt vitni (lögregluþjónn) hefir borið það, að í síðustu árásinni hafi hann verið umkringdur af mönnum, sem réðust að því og hafi ákærður þá komið þar að og sagt þeim að láta sig afskiptalaus.

21. Ákærður, Þorsteinn Pétursson, hefir neitað að svara í réttinum. 4 vitni sáu ákærðan taka þátt í fyrstu árásinni á lögregluna í fordyrinu. Eitt vitnanna hefir borið það að hann hafi staðið framarlega í hópi upphlaupsmanna, og búið sig til árásar á einn lögregluþjóninn, en þá sló það hann, hinsvegar varð það ekki þess vart að hann hefði barefli. Annað vitni (viðkomandi lögregluþjónn) hefir borið það, að ákærður hafi gert tilraun til að ná af sér kylfunni, en það hafi ekki tekizt. Þriðja vitnið hefir borið það, að ákærður hafi haft barefli í fyrstu árásinni, en hafi ekki séð hann berja. Fjórða vitnið hefir borið það, að það hafi veitt ákærðum athygli í fyrstu árásinni, hafi hann kallað upp: „Upp með bareflin“ og hvatt menn til að ráðast á lögregluna. Kveður vitnið, að kærður hafi í þessari árás barið sig í kviðinn. Jafnframt hafi hann kallað upp, að bráðum rynni upp það þýðingarmikla augnablik að öll lögreglan yrði drepin og sömuleiðis bæjarfulltrúarnir. Þá hafa mörg vitni borið það, að ákærður hafi farið upp á vegg sunnanverðu við fundarhúsið, hafi hann verið með reifað höfuð og bent fólki á það og sagt að svona væri farið með verkamenn. Þá hafa og mörg vitni borið það, að ákærður hafi hvatt menn til að standa fast við kröfur sínar og hefir eitt vitnið borið það að ákærður hafi skorað á menn að hefna þessa höggs og sýna það í verkinu að þeir létu ekki íhaldið, sem hér

væri ráðandi, sleppa óskaddað með því að troða á rétti verkamanna.

22. Ákærður, Jafet Ottosson, hefir neitað að svara í réttinum. 3 vitni hafa borið það, að ákærður hafi gert itrek-aðar tilraunir til þess að ráðast að lögregluþjónum þeim, sem gættu M. Júl. Magnús bæjarfulltrúa, að norðanverðu við fundarhúsið og muni það hafa verið tilgangurinn að ná í hann og reyna að koma honum inn í fundarhúsið aftur. Þá hafa tvö vitni borið það, að ákærður hafi, ásamt fleirum, ráðizt upp á senuna til lögreglustjóra rétt í því er salurinn var ruddur. Þá hafa tvö vitni borið það, að ákærður hafi haft sig allmikið í frammi við útrásina úr salnum og reynt til að berja lögregluþjónana eða sparka í þá. Tvö vitni hafa enn borið það, að ákærður hafi reynt til að brjóta syðri salsdyrnar eftir að salurinn var ruddur. Þá hefir eitt vitni borið það, að ákærður hafi þegar gangurinn var ruddur barið í kring um sig með barefli eins og óður maður, en varð ekki vart við að hann veitti nokkrum manni áverka. Annað vitni kveðst hafa séð ákærðan liggja á gólfinu í því að lokið var að ryðja anddyrið, en þá hafi hann skreiðst út í portið og ætlað þar að fara að berjast með barefli en í því hafi hann verið sleginn niður. Loks hefir þriðja vitnið borið það, að eftir að gangurinn var ruddur, þá hafi ákærður kastað spýtu inn í ganginn utan úr norðurportinu, en þegar vitnið hafi ætlað yfir þröskuldinn, þá hafi ákærður hlaupið undir sig en í því hafi það slegið hann.

23. Ákærður, Jón Guðjónsson, hefir játað það, að hann hafi verið inni í fundarsalnum eftir matarhléið og komið fram í anddyrið eftir fyrstu árásirnar þar. Hafi hann farið með tveimur mönnum, sem meiðst höfðu til Ólafs Þorsteinssonar, lækni, og kveður hann að annar þessara manna hafi verið ákærður Erlingur Klemensson. Hafi hann því næst komið inn í anddyrið aftur, og hafi hann þá látið það í ljósi við lögregluþjónana, að sér fyndist þetta slæm framkoma að hleypa ekki fólkinu inn þvert ofan í gefin loforð lögreglustjóra, og hafi hann látið í ljósi gremju sína yfir framkomu lögregluþjónanna, þar sem honum hafi verið sagt að þeir ættu upptökin að barsmiðunum. Mörg vitni hafa borið það, að ákærður hafi veizt að lögregluþjónunum í anddyrinu með skömmum og hót-

unum, sérstaklega yfirlögregluþjóninum. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi hótað því að jafna um yfirlögregluþjóninn síðar. Annað vitnið kveður, að ákærður hafi haft í hótunum við sig, kallað sig morðingja og blóðhund og hótað því að drepa það síðar þegar tækifæri gæfist. Einnig hafi hann kallað upp að bráðum rynni upp það þýðingarmikla augnablik, að öll lögreglan yrði drepin og sömuleiðis bæjarfulltrúarnir. Ákærður hefir játað það, að hann hafi verið æstur í skapi, en hann kveðst ekki muna það, að hann hafi haft í frammi hótanir við lögregluþjónæna eða einstaka menn innan lögreglunnar. Neitar hann því eindregið, að hann hafi tekið nokkurn þátt í árásum á lögregluna eða öðru því, sem fram fór þarna þennan dag.

24. Ákærður, Ólafur Sigurðsson, hefir játað það, að hann hafi verið á fundarstaðnum öðru hvoru þenna dag. Að öðru leyti hefir hann neitað að svara hér í réttinum. Tvö vitni hafa borið það, að ákærður hafi veizt að lögreglunni eftir fyrstu árásina í anddyrinu með skömmum eða hótunum. Þá hefir eitt vitni borið það, að ákærður hafi kastað grjóti inn um norðurdyrnar eftir að anddyrið var rutt. Annað vitni sá hann taka spýtu, þar sem hann stóð í suðurdyrunum og fleygja í sig. Hið sama vitni kveður, að ákærður hafi einnig tekið múrstein og fleygt í sig, hafi hann komið í húfu sína, svo hún hafi dottið af.

25. Ákærður, Adolf Petersen, hefir neitað að svara í réttinum. Eitt vitni, lögregluþjónn, sem gætti norðurportsins, hefir borið það, að ákærði hafi, eftir að bæjarfulltrúi M. Júl. Magnús hafði árangurslaust reynt að komast í burtu frá fundarhúsinu og orðið að hörfa inn í portið aftur, gert að sér allharðar árásir og hafi hann haft stórt barefli í höndum og jafnframt haft í frammi við sig ýmsar hótanir. Þá kveður hann, að ákærður hafi sagt við unglingspilt, sem var þarna með pilára úr stólbaki í hendinni: „Hentu þessu og taktu heldur þessa spýtu“, og benti jafnframt á spýtu, sem lá þar á götunni, útrekna af nögnum. Hafi pilturinn þá sagt: „Nei, ég geri það ekki, ég gæti drepið einhvern með henni“. Hafi þá ákærður sagt, að það gerði ekkert til. Annað vitni hefir borið það, að það hafi séð mann standa við portsdyrnar hjá vitni því, sem áður er greint frá, með reitt barefli og virtist maður

Þessi stjórn áráðinni þar. Var vitninu sagt, að maður þessi væri ákærður. Þriðja vitnið hefir borið það, að það hafi séð þegar árásir voru gerðar á norðurportið og hafi margir áráðarmenn haft barefli. Tók það sérstaklega eftir einum manni, sem hafði langan lurk í hendi. Hafi maður þessi virzt vera foringi á þessum stað og hafi hann eggjað menn til að fá sér vopn í hendur gegn lögreglunni. Heyrði vitnið hann tala við unglingspilt, sem hjá honum stóð og hafði pílára úr stól í hendinni. Eggjaði hann hann til að fleygja þessu frá sér, en taka lurk, sem lá í forinni við dyrnar. Hafi pilturinn sagt, að það gæti drepist þá, en hinn hafi svarað að það gerði ekkert til. Vitnið hefir ekki þorað að fullyrða að maður þessi væri ákærður. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi kastað grjóti inn um norðurdyrnar, ásamt fleirum, eftir að gangurinn var ruddur. Þá hefir eitt vitni borið það, að ákærður hafi staðið sunnan við fundarhúsið, þegar lögreglustjóri og lögreglan gerði útrásina úr hliðinu. Hafi hann haft barefli og látið ófriðlega en sá hann ekki berja. Annað vitni sá hann einnig standa við það sama hlið um það leyti, er útrásin fór fram með reitt barefli. Kveður það að ákærður hafi ásamt fleirum komið á eftir sér með barefli í útrásinni og hyggur, að hann hafi veitt sér högg vestur með Alþingishúsinu. Þá hefir eitt vitni borið það, að það hafi séð ákærðan eiga í höggi við Matthías Guðmundsson, lögregluþjón, og hafi ákærður haft í höndum langan lurk. Kveðst það einnig nokkru síðar hafa fengið allmikið högg í höfuðið að aftan. Hafi það þá litið við og séð nokkra menn fyrir aftan sig með barefli og þar á meðal ákærðan, og hyggur vitnið að höggið hafi stafað frá honum. Annað vitni, Matthías Guðmundsson, lögregluþjónn, hefir borið það, að hann hafi átt í höggi við mann í Kirkjustræti, og telur það ekki ólíklegt, að það hafi verið ákærður, en það þekkti hann ekki. Kveður vitnið að maður þessi hafi haft langan lurk í hendi, en ekki komið á sig höggi.

26. Ákærður, Haukur Sigfried Björnsson, hefir neitað að svara nokkru fyrir rétti. Eitt vitni hefir borið það, að eftir að M. Júl. Magnús bæjarfulltrúi, varð að hörfa inn í norðurportið aftur, þá hafi ákærður komið að norðurportinu. Hafi hann hlaupið á einn lögregluþjóninn og reynt að draga hann úr dyrunum, sem þó ekki tókst. Heyrði vitn-

ið að ákærður hvatti menn til að gera innrás í portið. Annað vitni hefir borið það, að ákærður hafi ásamt fleirum komið að norðurportinu þegar M. Júl. Magnús, bæjarfulltrúi ætlaði út þaðan og hafi hann skipað mönnum þeim, er með honum voru, að láta engan komast út úr portinu og hafi hann jafnframt reynt að draga lögregluþjónana úr portdyrunum, til þess, að því er virtist að reyna að ná í M. Júl. Magnús. Hafi hann því næst fyrirskipað að rífa girðinguna niður að norðanverðu við húsið og hafi það verið gert á svipstundu. Þriðja vitnið hefir borið það, að ákærður hafi rétt áður en salurinn var ruddur sótt fast fram að lögreglunni að því er virtist til að ná í M. Júl. Magnús, bæjarfulltrúa.

27. Ákærður, Erlingur Klemensson, hefir neitað að svara í réttinum. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi fyrstur ruðzt inn í dyr fundarhússins eftir matarhléið, og um leið hafi hann sagt „nú tókum við dyrnar“. Mörg vitni hafa borið það, að ákærður hafi haft sig allmikið í frammi í fyrstu árásinni í anddyrinu, hafi hann haft barefli og barið í kring um sig, og hafi hann verið blóðugur eftir að fyrsta árásin var um garð gengin. Eitt vitnanna hefir borið það, að ákærður hafi ruðzt fram gegn lögreglunni og búið sig til að berja. Annað vitni hefir borið það, að ákærður, ásamt fleirum, hafi ráðizt með barefli að þeim lögregluþjónunum Pálma og Birni Vigfússyni. Þriðja vitnið, sem sá ákærðan í anddyrinu í árásinni, heldur að hann hafi barið Pálma lögregluþjón. Fjórða vitnið sá ákærðan með barefli í höndum og snúast að þeim lögregluþjónunum Birni og Pálma og sá hann berja Pálma í höfuðið. Fimmta vitnið hefir borið það, að það hafi séð ákærðan, þegar árásin í anddyrinu var byrjuð, með barefli og reiða það til höggs að Birni Vigfússyni, lögregluþjóni og hyggur það, að höggið hafi snert hann. Sjötta vitnið, Björn Vigfússon, lögregluþjónn, hefir borið það, að ákærður hafi verið með barefli í fyrstu árásinni í anddyrinu og hafi hann verið einn af aðalmönnum í árás þessari. Sá vitnið ákærða berja Pálma lögregluþjón þannig, að hann missti húfuna og varð alblóðugur á höfði. Hafi ákærður sótt að honum aftur og hafi haft þau ummæli að gengið skyldi af honum dauðum, en í því barði vitnið ákærðan. Síðar í árásinni kveður vitnað ákærðan hafa ráðizt á sig með barefli og komið á sig

höggi á bringsmalirnar og hafi það við það orðið ófært til frekari starfa. Hefir vitnið fullyrt að ákærður hafi haft í frammi við sig hótanir og kallað sig morðingja og blóðhund og jafnframt hótað, að það skyldi drepist hvenær, sem færi gæfist. Hafi ákærður kallað upp, að bráðum rynni upp það þýðingarmikla augnablik, að öll lögreglan yrði drepin og sömuleiðis bæjarfulltrúarnir. Annað vitni hefir og borið það, að eftir árásina í anddyrinu hafi ákærður ráðizt að lögreglunni með svivirðingum og hótunum. Þá hefir eitt vitni borið það, að ákærður hafi haft barefli og látið ófriðlega þegar fundarsalurinn var ruddur. Loks hefir eitt vitni borið það, að ákærður hafi elt sig með barefli, ásamt fleirum, í síðustu útrásinni.

28. Ákærður, Halldór Kristmundsson, hefir neitað að svara í réttinum. 3 vitni hafa borið það, að ákærður hafi haft sig almikið í fram í árásinni í anddyrinu og hafa tvö þeirra enn fremur borið það, að ákærður hafi haft barefli og barið í kring um sig. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi verið einn af aðalmönnum í árásinni í anddyrinu og sá það hann berja Pálma Jónsson, lögregluþjón, samtímis ákærðum, Erlingi Klemenssyni, en í þeim svifum meiddist Pálmi. Annað vitni hefir borið það, að það hafi séð ákærðan reiða til höggs að Pálma lögregluþjóni en veit ekki hvort höggið snerti, en sá rétt síðar að blóðið rann úr Pálma. Þriðja vitnið hefir borið það, að það hafi séð þegar ákærður, Erlingur, og annar maður til börðu samtímis Pálma Jónsson, lögregluþjón, en það hefir ekki þorað að fullyrða að sá maður væri ákærður. Loks hefir eitt vitni borið það, að ákærður hafi haft í frammi stóryrði eftir fyrstu árásina í ganginum.

29. Ákærður, Sigurður Guðnason, hefir viðurkennt það, að hann hafi komið að fundarhúsinu morgun þann, er bæjarstjórnarfundur þessi var haldinn og hafi hann verið til og frá í kring um fundarhúsið fram að matarhléi. Eftir matarhléið kveðst hann hafi komið á fundarstaðinn um kl. 1½ e. h. og verið á gangstignum sunnan við húsið. Inn í fundarhúsið kveðst ákærður hafa komið eftir að rósturnar í anddyrinu voru um garð gengnar. Rétt áður en fundarsalurinn var ruddur kveðst ákærður hafa tekið eftir því, að nokkrir menn gerðu sig líklega til þess að fara og ná í M. Júl. Magnús bæjarfulltrúa. Hafi hann þá staðið

ásamt fleirum við miðjan norðurvegg fundarhússins og hafi þeir verið að vonast eftir því að hægt yrði að setja fund á ný og samþykkja miðlunartillögu þá, sem komið hafði fram. Í þessu kveður ákærður að fundarsalurinn hafi verið ruddur. Hafi lögregluþjónar raðað sér á senuna og stokkið síðan fram með reiddar kyfur og stóla, sem staðið höfðu á senunni. Hafi lögregluþjónarnir barið til þeirra, sem innstir voru í fundarhúsinu og hafi mannfjöldinn riðlæzt undan út úr húsinu. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi haft sig allmikið í frammi þegar fundarsalurinn var ruddur. Annað vitni, Matthías Guðmundsson, lögregluþjónn, hefir borið það, að ákærður hafi þá haft barefli í höndum. Hafi hann reitt það til höggs að sér, en það hafi vikið sér undan högginu en við það dottið aftur fyrir sig um bekk. Hafi ákærður þá reitt bareflið til höggs á ný, en í því hafi annar lögregluþjónn komið þar að og barið ákærðan svo, að hann hafi fallið við það. Þessi lögregluþjónn hefir borið það, að ákærður hafi legið ofan á Matthíasi Guðmundssyni lögregluþjóni á bekknum og virzt vera að þjarma að honum þar og sló hann þá ákærðan. Þriðja vitnið hefir borið það, að ákærður hafi í þessari árás ráðizt að Matthíasi lögregluþjóni, þar sem hann hallaðist upp að bekk og virtist vitninu að ákærður ætlaði sér að berja Matthías.

Ákærður hefir neitað því, að hann hafi eggjað fólk gegn lögreglunni né veitt viðnám þegar salurinn var ruddur að öðru leyti en því, að þegar einn lögregluþjónninn haf reitt að sér stól og virzt ætla að berja sig, hafi hann gripið í stólinn og ýtt lögregluþjóninum frá sér með honum og hafi lögregluþjónninn við það hallast út að veggnum, en í því hafi hann fengið ein þrjú högg í höfuðið og hafi hann við það fallið til jarðar og að hann heldur misst meðvitund í bili. Þegar hann stóð upp kveður hann að búið hafi verið að ryðja salinn.

Eitt vitni hefir borið það, að eftir að fundarsalurinn var ruddur, hafi ákærður staðið út við glugga í suðurhlið hússins og rétt spýtur út um gluggann til manna, er úti fyrir voru. Annað vitni hefir borið það, að ákærður hafi staðið við glugga í suðurhlið fundarhússins. Hafi hann verið æstur í skapi og blóðugur og tekið spýtnarusl, sem þar hafi verið til og frá, og að því er virtist í því skyni

að rétta það út um gluggann. Þriðja vitnið hefir borið það, að ákærður hafi staðið þarna við gluggann, en það þorir ekki að fullyrða að hann hafi rétt spýtur út um gluggann. Ákærður hefir neitað því með öllu, að hann hafi rétt spýtur út um gluggann.

30. Ákærður, Héðinn Valdimarsson, hefir játað það, sem og er staðfest af vitnaframburði, að hann hafi eftir að fundarsalurinn var ruddur, rétt nokkra stóla út um glugga á fundarhúsinu til verkamanna, er þar voru úti, til þess, að því er hann heldur fram, að þeir gætu varið sig gegn lögreglunni, ef á þá væri leitað. Þá hefir og eitt vitni haldið því fram, að ákærður hafi hvatt menn, er úti fyrir voru, til þess að koma inn í húsið aftur. Þessu neitar ákærður, en viðurkennir það, að, hann hafi sagt við einn mann, er stóð fyrir utan húsið, að hann skyldi koma inn í húsið og hafi hann gert það. Þá hafa og tvö vitni borið það, að stólar þeir, er ákærður rétti út, hafi jafnskjótt verið brotnir niður af mönnum, sem úti fyrir voru og hafi þeir verið notaðir sem barefli.

31. Ákærði, Sigurður Ólafsson, hefir játað að hafa verið í fundarhúsinu allan tímann fram að matarhléinu. Eftir matarhléð kveðst hann hafa komið niður að fundarhúsinu í því að bæjarfulltrúarnir voru að fara inn í húsið. Þegar ákærður kom að dyrum fundarhússins kveður hann að lögregluvörður hafi verið í dyrunum og engum hleypt inn. Kveðst ákærður þá hafa spurt lögregluþjónana að því hversvegna fólkinu væri ekki hleypt inn eins og lögreglustjóri hefði lofað, en þeir hefðu svarað því, að bæjarfulltrúarnir yrðu að komast inn fyrst. Hafi hann og aðrir, er úti fyrir voru beðið rólegir þar til bæjarfulltrúarnir voru komnir inn. Upp úr þessu kveðst ákærður hafa heyrt óm í gegnum gjallarhornið og jafnframt orðið þess var, að fundur var settur. Heldur hann því fram, að þröngin við dyrnar hafi verið svo mikil að varla hafi verið hægt að snúa sér við. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi látið í ljósi, að ef þeir, sem úti voru fengu ekki að fara inn í húsið þá væru þeir nógu fjölmennir að taka þann rétt sjálfir. Hafi þessu verið tekið með fögnuði og jafnframt gerð árás á lögregluþjóna þá, er dyranna gættu og hafi hann þá komist inn í húsið. Virtist vitninu hann að einhverju leyti taka þátt í fyrstu ryskingunum, en þó sá

það hann ekki með barefli. Annað vitni hefir borið það, að ákærður hafi ruðzt að dyrum fundarhússins og heimt- að að hann kæmist inn. Hafi hann tekið í finger eins lögregluþjónsins og hótað að snúa hann af ef lögregluþjónninn ekki sleppti manni, sem verið var að verja inn- göngu í húsið.

Ákærður hefir neitað því, að þessi framburður vitn- anna væri réttur. Hann kveðst aðeins hafa sagt við lög- regluþjóna þá, er dyranna gættu, að þar sem því hefði verið lýst yfir fyrir matarhléð, að hleypt yrði inn meðan húsrúm leyfði, þá ættu menn rétt á að fara inn þar sem sýnilegt væri að húsrúm væri til. Hefir ákærður haldið því fram, að hann muni ekki eftir að hafa haft önnur um- mæli þarna við dyrnar en þau, að menn ættu heimtingu á að fá að fara inn samkvæmt gefnu loforði. Í þessu kveður hann, að ýtt hafi verið á þá, sem næstir voru dyrunum og hafi þeir þá borizt inn í dyrnar og í fangið á lögreglu- þjónunum. Hafi hann í því fengið 3 kylfuhögg og við það orðið blóðugur. Hann hefir neitað því eindregið, að hann hafi snert við nokkrum lögregluþjóni eða á nokkurn hátt tekið þátt í ryskingum þeim, er þarna fóru fram.

Þá hefir ákærður og játað það, sem kemur heim við framburð eins vitnis, að þegar lögreglan gerði útrásina frá húsinu þá hafi hann verið þar til staðar. Hafi hann tekið upp spýtu, sem fleygt hafi verið í sig og haldið á henni í hendinni. Kveðst hann hafa hitt Matthias Svein- björnsson lögregluþjón þarna í hópnum og hafi hann ráð- ist að sér og ætlað að berja sig, en þá hafi hann kallað: „Hættið að berja.“ Hafi Matthias þá snúið sér frá og orðið hlé á frekari árásum á þessum stað. Hefir ákærður hald- ið því ákveðið fram, að hann hafi ekkert gert fyrir sér í þessari útrás.

32. Ákærður, Torfi Þorbjörnsson, hefir játað að hafa verið á fundarstaðnum allan tímann, þar til fundarsal- urinn var ruddur. Eitt vitni hefir borið það, að ákærður hafi ráðizt að Magnúsi Eggertssyni, lögregluþjóni í sið-ustu viðureigninni. Hafi hann verið með barefli og reitt það til höggs að lögregluþjóninum, en sá hann þó ekki koma höggi á hann. Annað vitni, lögregluþjónninn, hefir borið það, að í viðureign þessari, hafi maður nokkur, sem það hafi heyrt að hétu Torfi og sé málari, komið á móti

sér með langt barefli og reitt til höggs gegn sér. En vitnið hefir ekki þorað að fullyrða að það hafi verið Torfi Þorbjörnsson ákærður í þessu máli. Ákærður hefir neitað því staðfastlega, að hann hafi haft barefli nokkru sinni í viðureign þeirri, sem átti sér stað þarna þenna dag, né tekið þátt í henni á nokkurn hátt. Hinsvegar hefir hann sagt að hann hafi staðið við vegginn að norðanverðu við fundarhúsið þegar lögregluþjónarnir gerðu útrásina, og hafi hann tekið upp hjól, sem þar stóð og haldið því á lofti til þess að verjast höggum, en hann kveðst hafa lagt það niður aftur þegar lögregluþjónarnir voru komnir fram hjá.

33. Ákærður, Guðni Guðmundsson, hefir viðurkennt það, að hann hafi verið niður á fundarstaðnum eftir matarhléð. Kveðst hann hafa verið til og frá í Tenaplarasundi. Hafi hann séð þegar Jakob Möller, bæjarfulltrúi fór út úr fundarhúsinu og gengið ásamt fleirum á eftir honum norður með kirkjunni. Eitt vitni, Jakob Möller, bæjarfulltrúi, hefir borið það, að maður nokkur, er hann ekki þekkti og þorir ekki að fullyrða að hafi verið ákærður, hafi stökkið upp á herðarnar á sér, er hann hafði gengið nokkurn spöl frá fundarhúsinu og hafi hann við það fallið til jarðar. Annað vitni, sem var með Jakob Möller, hefir borið það, að maður nokkur hafi komið hröðum skrefum á eftir þeim og þegar það leit við, hafi það séð mann þennan vera kominn upp á herðar á Jakob Möller og hafi þeir báðir fallið til jarðar við það. Þriðja vitnið, sem varð Jakob Möller samferða hefir borið það, að það hafi verið ákærður sem stökk upp á herðar Jakob Möller og hafi þeir báðir við það fallið til jarðar. Fjórða vitnið hefir og borið það, að ákærður hafi í þetta skipti stökkið upp á herðarnar á Jakob Möller og hafi þeir báðir við það fallið til jarðar. Ákærður hefir hinsvegar neitað því að hann hafi stökkið upp á herðarnar á Jakob Möller, en hefir haldið því fram, að sér hafi verið hrundið af mönnum þeim, sem með honum voru, en vitnin hafa öll borið það, að það gæti ekki átt sér stað.

Varnir hinna ákærðu eru að sumu leyti alm. eðlis. Þeir hafa haldið því fram að síðan á úthallandi sumri 1930, hafi ríkt stöðugt atvinnuleysi meðal verkamanna í Reykjavík og útlitið stöðugt versnað. Með vorinu 1932 hafi útlit

verið sérstaklega slæmt með atvinnu, og hafi komið fram kröfur til bæjarstjórnar um atvinnubætur til þess að bæta úr neyðinni, en þeim kröfum hafi verið litið sinnt og þannig hafi ástandið verið 7. júlí f. á. Þegar bæjarstjórnarfundur sá, sem hér um ræðir, hafi verið haldinn. Hafi fjöldi verkamanna safnast saman fyrir utan fundarhúsið til að hlusta á umræðurnar, en þeir hafi ekki fengið leyfi til að fara inn enda hafi lögregluvörður gætt dyranna. Telja þeir að vegna þessara ráðstafana og harðneskjulegrar framkomu lögreglunnar, hafi þeir atburðir gerzt, sem fyrr er frá skýrt í sambandi við fund bæjarstjórnar 7. júní f. á.

Þá telja hinir ákærðu, að ástandið hafi sist verið betra 9. nóvember f. á. Að vísu hafi verið nokkur atvinnubótavinna, en hún hafi náð allt of skammt, þar sem atvinnuleysið hafi verið mjög mikið á öllum sviðum, og tala atvinnuleysingja stöðugt farið hækkandi. Til viðbótar því hafi svo komið, að fyrstu dagana í nóvembermánuði f. á. hafi meiri hluti bæjarstjórnar ákveðið að lækka kaupið í atvinnubótavinnunni um fullan þriðjung. Hafi samþykkt þessi vakið megna andstöðu meðal verkamanna í bænum og hafi farið fram kröfuganga í tilefni af því. Hafi síðan verið krafizt bæjarstjórnarfundar um málið en áður en sá bæjarstjórnarfundur hafi verið haldinn hafi bæjarráð Reykjavíkur haldið fund með sér. Hafi komið þar fram tillaga þess efnis að bæjarstjórnin félli frá kauplækkuninni, en samtímis hafi og verið borin fram og samþykkt í bæjarráðinu rökstudd dagskrá um það, að engin ástæða væri til að breyta fyrri samþykkt.

Þessar tillögur kveða hinir ákærðu að legið hafi fyrir hér á umræddum bæjarstjórnarfundi. Út af þessu hafi verið allmiklar æsingar á meðal verkamanna hér í bænum og hafi þeir beðið á milli vonar og ótta um afdrif málsins. Þá telja hinir ákærðu, að framkoma lögregluþjónanna og lögreglustjóra hafi verið mjög harkaleg og óvægin við verkamenn og hafi þeir að ástæðulausu rutt fundarsalinn, og þá barið og meitt marga saklausa menn.

Telja hinir ákærðu að þau atvik, sem hér hefir verið lýst, hafi valdið æsingum þeim og atburðum, sem þarna gerðust, í sambandi við fund bæjarstjórnar 9. nóv. f. á.

I. Ákærður, Einar Olgeirsson, hefir hagað framferði

sinu eins og því er lýst hér að framan undir 1 í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 7. júlí f. á. þannig, að telja verður sannað, að hann hafi glapið störf bæjarstjórnarfundarins enda hlotið að vera það ljóst, að hann æsti mannfjöldann upp með ræðum sínum og átti á þann hátt þátt í upphlaupinu. Verður jafnframt að telja sannað, að ákærður hafi hvatt til árásar á lögregluþjóna þá, er dyranna gættu. Þykir ekki verða hjá því komizt að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 101. sbr. 52. gr. svo og 113. gr. hinna almennu hegningarlaga frá 1869 og lögreglusamþykkt Reykjavíkur frá 1. febr. 1930, 1. gr. sbr. 96. gr. og þykir refsing sú, sem hann hefir unnið til hæfilega ákveðin 25 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, 16. nóvember 1907, að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

II. Ákærður, Jens Figved, hefir hagað framferði sinu eins og því er lýst hér að framan undir 3 í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 7. júlí f. á. þannig, að telja verður sannað að hann hafi glapið störf bæjarstjórnarfundarins, enda hlotið að vera það ljóst, að hann æsti mannfjöldann upp með ræðum sínum og átti á þann hátt þátt í upphlaupinu. Jafnframt verður það að teljast sannað, að að hann hafi hvatt til árásar á lögregluþjóna þá, er dyranna gættu.

Þykir þessvegna ekki hjá því komizt að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 101. sbr. 52. gr. svo og 113. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr. og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 40 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 16. nóv. 1907 að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

III. Ákærður, Haraldur Knudsen, hefir með framferði sinu í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað eins og því er lýst hér að framan undir 5 glapið störf bæjarstjórnarfundarins með

því að ráðast að dyrum fundarhússins, jafnframt því sem hann hefir veitt árásir lögregluþjónum þeim, er dyranna gættu.

Þykir því ekki hjá því komizt að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 101. og 113. gr. hinna alm. hegningarlaga svo og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr. og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 20 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað áður, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907, að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

IV. Ákærður, Hjörtur B. Helgason, hefir með framferði sínu í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað eins og því er lýst hér að framan undir 6. glapið störf bæjarstjórnarfundarins með því að ráðast að dyrum fundarhússins, jafnframt því, sem hann hefir veitt árásir lögregluþjónum þeim, er dyranna gættu.

Þykir því ekki hjá því komist að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 101. og 113. gr. hinna alm. hegningarlaga svo og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr. sbr. 96. gr. og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 20 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess, að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907, að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

V. Ákærður, Matthías Guðbjartsson, hefir með framferði sínu í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað, eins og því er lýst hér að framan undir 7. glapið störf bæjarstjórnarfundarins með því að taka þátt í árásum á dyr fundarhússins auk þess, sem hann hefir veitt árásir lögregluþjónum þeim, er dyranna gættu.

Þykir því ekki hjá því komist að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 101. og 113. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr. sbr. 96. gr. og þykir refsing hans hæfi-

lega ákveðin 20 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað áður, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39. frá 1907 að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

VI. Ákærður, Runólfur Sigurðsson, hefir með framferði sínu í sambandi við bæjarstjórnarfundinn 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað með lýsingunni hér að framan undir 8, glapið störf bæjarstjórnarfundarins með því að taka þátt í árásum á dyr fundarhússins, svo og veitt lögreglunni árásir.

Þykir því ekki hjá því komist að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 101. og 113. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 20 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað áður, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907 að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

VII. Ákærður, Tryggvi E. Guðmundsson, hefir með framferði sínu í sambandi við bæjarstjórnarfundinn 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 9, glapið störf bæjarstjórnarfundarins og veitt lögreglunni árásir. Þykir því ekki hjá því komist að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 101. og 113. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 20 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað áður, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907 að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

VIII. Ákærða, Sigríður Jónsdóttir, hefir með framferði sínu í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 10, glapið störf bæjarstjórnarfundarins með því að taka útidyráðurð fundarhússins af hjörunum og jafn-

fram brjóta rúðu í fundarhúsinu og berja húsið utan með járnteini.

Þykir ekki hjá því komizt að heimfæra brot hennar, sem komin er yfir lögaldur sakamanna undir 113. gr. alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr. og þykir refsing hennar, hæfilega ákveðin 15 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðu hefir aldrei verið refsað áður, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907 að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

IX. Ákærður Kristinn Árnason, hefir með framferði sínu í sambandi við bæjarstjórnarfundinn 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 11, tekið þátt í að glepja bæjarstjórnarfundinn.

Þykir ekki hjá því komizt að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 113. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 10 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907 að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

X. Ákærður, Þóroddur Þóroddsson, hefir með framferði sínu í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 12, glapið störf bæjarstjórnarfundarins með því að gera bendu að dyrum fundarhússins með hrind-ingum fram og aftur svo og kasta steini í gegnum rúðu fundarhússins, jafnframt hefir hann veitt lögregluþjón-um þeim, er dyranna gættu, árásir.

Þykir ekki hjá því komizt að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 101. og 113. gr. alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 30 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað áður, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907 að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir

5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XI. Telja má upplýst að því er ákærðan Sigurjón Á. Ólafsson snertir, sbr. lýsingu hér að framan undir 13, að hann hafi eftir fund bæjarstjórnar 7. júlí f. á. látið þau orð falla til mannfjöldans að þarna kæmi Jakob Möller. Þó að orð þessi hafi verið ógætileg eins og á stóð, þá er þó vart hægt að telja sannað, að hann hafi sagt þau í þeim tilgangi, að Jakob Möller yrði veitt líkamlegt ofbeldi, enda reyndist svo að ekki var ráðizt á hann. Þykir því verða að sýkna hann af ákæru réttvísinnar og valdstjórnarinnar í þessu máli.

XII. Ákærða, Indiana Garibaldadóttir, hefir eftir fund bæjarstjórnarinnar 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 14, kastað salti fram- an í andlit eins aðstoðarmanns lögreglunnar, er hann var að gegna starfa sínum, og varð hann við það ófær til frekari starfa án þess upplýst sé að annað tjón hafi hlotizt af.

Þykir ekki hjá því komizt að heimfæra þetta brot hennar, sem komin er yfir lögaldur sakamanna, undir 101. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hennar hæfilega ákveðin 10 daga fangelsi. við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðu hefir aldrei verið refsað áður, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907, að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XIII. Ákærður, Guðjón Einarsson, hefir, eftir fund bæjarstjórnarinnar 7. júlí f. á., að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 15, ráðizt að lögregluþjóni, danglað í hann með spýtu og siðar tekið hann haus-taki án þess að sannað sé, að frekara tjón hafi hlotizt af.

Þykir ekki hjá því komizt að heimfæra þetta brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna undir 101. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 30 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað áður, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907,

að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XIV. Ákærður, Brynjólfur Bjarnason, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 16, haldið ræðu fyrir utan fundarhúsið um það leyti er matarhléið skyldi hefjast og hvatt menn til þess að hleypa ekki bæjarfulltrúunum út úr fundarhúsinu fyrr en gengið væri að kröfunum. Verður að telja að hann með því framferði hafi átt þátt í því að trufla fundinn svo og hvatt til þess að neyða bæjarfulltrúana til að halda bæjarstjórnarfundinum áfram gegn vilja þeirra.

Ákærður hefir með dómi aukaréttar Reykjavíkur 20. maí 1925 verið dæmdur í skilorðsbundið 30 daga einfalt fangelsi fyrir brot gegn 157. gr. alm. hegningarlaga. Þetta brot ákærðs þykir verða að heimfæra undir 113. gr. svo og 212. gr., sbr. 52. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 35 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess, að refsing sú, er ákærður var áður dæmdur í, er fallin niður, og þar sem eigi er annað til fyrirstöðu, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907, að fangelsisrefsingunni skuli frestað, og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XV. Ákærður, Guðjón Benediktsson, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 17, glapið störf bæjarstjórnarfundarins og sýnt lögreglunni móthróa.

Ákærður hefir með dómi hæstaréttar 4. maí 1932 verið dæmdur í 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi skilorðsbundið fyrir brot gegn 113. gr. alm. hegningarlaga frá 25. júní 1869 og 1. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur frá 1. febr. 1930. Þetta brot ákærðs ber að heimfæra undir 101. og 113. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing sú, sem hann hefir til unnið, hæfilega ákveðin 90 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

XVI. Ákærður, Gunnar Benediktsson, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður

sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 18, hagað framferði sínu þannig, að hann hefir glapið störf bæjarstjórnarfundarins, enda hlotið að vera það ljóst, að hann æsti mannfjöldann upp með ræðum sínum og átti á þann hátt þátt í því að glepja störf fundarins. Þá verður og að teljast sannað, að ákærður hafi hvatt menn til þess að neyða bæjarfulltrúana til þess að samþykkja ákveðnar kröfur gegn vilja þeirra.

Þykir þess vegna ekki verða hjá því komizt að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 113. og 212. gr., sbr. 52. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærður hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907, að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XVII. Ákærður, Stefán Pétursson, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 19, hagað framferði sínu þannig, að hann hefir glapið störf bæjarstjórnarfundarins, enda hlotið að vera það ljóst, að hann æsti mannfjöldann upp með ræðum sínum og átti á þann hátt þátt í að glepja störf fundarins svo er það og sannað, að hann hefir hvatt menn til að neyða bæjarstjórnarmeðlimi til þess að samþykkja ákveðnar kröfur gegn vilja þeirra.

Þykir þess vegna ekki hjá því komizt að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 113. gr. og 212. gr., sbr. 52. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr. og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 45 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærður hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907, að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XVIII. Ákærður, Hjalti Árnason, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnar Reykjavíkur 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 20, hagað framferði sínu þannig, að hann hefir glapið störf

bæjarstjórnarfundarins enda hlotið að vera það ljóst, að hann æsti mannfjöldann upp með ræðum sínum og átti á þann hátt þátt í að glepja störf fundarins. Þá verður og að telja sannað, að ákærður hafi hvatt menn til árása á lögregluþjónana, án þess þó að hann hafi ætlað til að þeim yrði gert mein.

Þykir ekki hjá því komið að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögdur sakamanna undir 101. gr., sbr. 52. gr. svo og 113. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 30 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærður hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907, að fangelsisrefsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XIX. Ákærður, Þorsteinn Pétursson, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 4, glapið störf bæjarstjórnarfundarins, svo og veitt lögregluþjónum þeim, er dyranna gættu, árásir. Þá verður það og að teljast sannað, að ákærður hafi í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 9. nóv. f. á., sbr. lýsingu hér að framan undir 21, glapið störf bæjarstjórnarfundarins, svo og ráðizt með ofbeldi að lögregluþjónum þeim, er voru í anddyri hússins, án þess þó að sannað sé að hann hafi veitt þeim áverka.

Ákærður hefir sætt þeirri refsingu er hér segir:

1. 15. apríl 1930 sektaður um 50 krónur fyrir ölvun á almannafæri.
2. 15 jan. 1931 sektaður um 50 krónur fyrir sama brot.
3. Með dómi hæstaréttar, uppkveðnum 4. maí 1932, dæmdur í 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi skilorðsbundið fyrir brot gegn 113. gr. alm. hegningarlaga frá 25. júní 1869 og 1. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur frá 1. febr. 1930.
4. Með dómi aukaréttar Reykjavíkur 21. maí 1932 dæmdur í 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi fyrir brot gegn 6. gr. laga nr. 51 1928.

Þykir ekki hjá því komið að heimfæra brot ákærðs undir 101 og 113 gr. hinna alm. hegningarlaga og lög-

reglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr. og þykir refsing sú, er hann hefir til unnið hæfilega ákveðin með tilliti til 63. gr. hinna alm. hegningarlaga 90 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

XX. Ákærður. Jafet Ottosson, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 22, sýnt lögregluþjónum þeim, er til staðar voru við fundarhúsið, allmikinn mótþróa og veizt að þeim með árásum, án þess þó að sannað sé, að hann hafi veitt þeim áverka. Þykir ekki hjá því komizt að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna undir 101. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr. og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 30 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907, að refsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XXI. Ákærður Jón Guðjónsson hefir í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 23, ráðizt að lögregluþjónum þeim, er í anddyri fundarhússins voru með skömmum og hótunum. Hinsvegar verður vart hægt að telja sannað, að hann hafi með þessum verknaði glapið bæjarstjórnarfundinn.

Þykir ekki hjá því komizt að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 102. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 10 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907, að refsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XXII. Ákærður Ólafur Sigurðsson, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 24, veizt að lögregluþjónum, er í anddyrinu voru, með skömmum og hótunum, en ekki verður talið að hann með framferði sínu hafi glapið fund bæjarstjórnarinnar.

Þykir ekki hjá því komizt að heimfæra brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 102. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 5 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907, að refsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XXIII. Ákærður, Adolf Petersen, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 25, ráðizt með ofbeldi að lögreglunni, en hinsvegar verður ekki talið sannað, að hann hafi veitt henni líkamlegar meiðingar.

Þykir ekki hjá því komizt að heimfæra þetta brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, undir 101. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Með tilliti til þess, að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907, að refsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XXIV. Ákærður, Haukur Sigfried Björnsson, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnar Reykjavíkur 7. júlí f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 2, með framferði sínu glapið störf bæjarstjórnarfundarins og hvatt til óspekta og árása á lögregluliðið. Þá hefir hann og með framferði sínu í sambandi við fund bæjarstjórnar 9. nóv. f. á. að því er verður að telja sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 26. tekið þátt í árás-um á lögregluna.

Ákærður hefir með dómi hæstaréttar 4. maí 1932 verið dæmdur í skilorðsbundið 20 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi fyrir brot gegn 113. gr. hinna alm. hegningarlaga frá 25. júní 1869, og 1. gr. lögreglusamþykktar Reykjavíkur frá 1. febr. 1930.

Þessi brot ákærðs þykir verða að heimfæra undir 101. gr., sbr. 52. gr. og 113. gr. svo og 101. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96.

gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin með tilliti til 63. gr. hinna alm. hegningarlaga 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

XXV. Ákærður, Erlingur Klemensson, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnar Reykjavíkur 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 27, með framferði sínu glapið störf bæjarstjórnarfundarins. Auk þess er sannað, að hann hafi gert harðar árásir á lögregluþjónana í anddyrinu og barið þar Pálma lögregluþjón í höfuðið með barefli, svo hann hafi hlotið sár af. Ennfremur er það sannað, að ákærður hafi haft í frammi hótanir við lögregluþjóna. Þetta brot ákærðs, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, þykir verða að heimfæra undir 101. og 102. og 113. gr. og 205. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr. og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 90 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39 frá 1907, að refsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XXVI. Ákærður, Halldór Kristmundsson, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 28, með framferði sínu glapið störf bæjarstjórnarfundarins, svo og barið Pálma Jónsson, lögregluþjón, en ekki þykir nægilega sannað, að hann hafi veitt Pálma áverka.

Þetta brot ákærðs, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, þykir rétt að heimfæra undir 101. og 113. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi. Með tilliti til þess að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907, að refsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XXVII. Ákærður, Sigurður Guðnason, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 29, ráðið með ofbeldi að einum lögregluþjóni þeim, sem þátt tók í að ryðja fundarsalinn, en ekki er upplýst að hann

hafi veitt neinn áverka. Hinsvegar þykir ekki nægilega sannað, að ákærður hafi rétt spýtu út um glugga fundarhússins.

Þetta brot ákærðs, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, ber að heimfæra undir 101. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr. og þykir refsing hans hæfilega ákveðin 30 daga fangelsi, við venjulegt fangaviðurværi.

Með tilliti til þess, að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907, að refsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XXVIII. Ákærður, Héðinn Valdimarsson, hefir í sambandi við fund bæjarstjórnarinnar 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 30, hvatt til ofbeldis gegn lögregluþjónunum, en hinsvegar verður ekki talin nægilega sönnuð hlutdeild hans í meiðingum þeim, er lögregluþjónarnir urðu fyrir í síðustu árásinni.

Þetta brot ákærðs, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna, þykir verða að heimfæra undir 101. gr., sbr. 52. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin með tilliti til þess annars, sem fram hefir komið í málinu, 60 daga fangelsi við venjulegt fangaviðurværi.

Með því að ákærðum hefir aldrei verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907, að refsingunni skuli frestað og hún falla niður eftir 5 ára uppsögn dóms þessa, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

XXIX. Það verður ekki talið nægilega sannað, sbr. lýsingu hér að framan, undir 31, að ákærður, Sigurður Ólafsson, hafi í sambandi við fund bæjarstjórnar Reykjavíkur 9. nóvember f. á. tekið þátt í árásum á lögregluþjóna þá, er gættu dyra fundarhússins né á annan hátt framið refsivert athæfi í sambandi við fundinn og verður því að sýkna hann af ákærum réttvisinnar og valdstjórnarinnar í máli þessu.

XXX. Á sama hátt verður það og eigi talið nægilega sannað, sbr. lýsingu hér að framan, undir 32, að ákærður,

Torfi Þorbjörnsson, hafi í sambandi við bæjarstjórnarfundinn 9. nóv. f. á. tekið þátt í árásum á ákveðinn lögregluþjón né á annan hátt framið refsivert athæfi í sambandi við fundinn. Verður því að sýkna hann af ákærum réttvísinnar og valdstjórnarinnar í þessu máli.

XXXI. Ákærður, Guðni Guðmundsson, hefir í sambandi bandi við fund bæjarstjórnar Reykjavíkur 9. nóv. f. á. að því er telja verður sannað, sbr. lýsingu hér að framan undir 33, stokkið upp á herðarnar á Jakob Möller bæjarfulltrúa, þegar hann gekk af fundi bæjarstjórnar frá fundarhúsinu, eltur af hópi manna, og féllu þeir við það báðir til jarðar. Hinsvegar er ekkert upplýst um það, að Jakob Möller hafi hlotið meiðsl við þetta. Þar sem hér er um að ræða beint líkamlegt ofbeldi við bæjarstjórnarmeðlim í sambandi við bæjarstjórnarfundinn, sem ákærður eins og á stóð hlaut að gera sér ljóst að gæti verið mjög hættulegt, þykir verða að heimfæra þetta brot hans, sem kominn er yfir lögaldur sakamanna undir 99. gr. hinna alm. hegningarlaga og lögreglusamþykkt Reykjavíkur 1. gr., sbr. 96. gr., og þykir refsing hans hæfilega ákveðin þriggja mánaða einfalt fangelsi.

Með tilliti til þess, að ákærðum hefir ekki verið refsað fyrr, þykir mega ákveða samkv. 1. gr. laga nr. 39, frá 1907, að refsingunni skuli frestað og hún falla niður, ef fullnægt verður skilyrðum laganna.

Skaðabótakrafa hefir ekki komið fram í málinu.

Málsvarnarlaun Stefáns Jóh. Stefánssonar, hrm., hins skipaða talsmanns ákærðu Sigurðar Ólafssonar, Sigurjóns Á. Ólafssonar og Torfa Þorbjörnssonar, greiðast af almannafé, kr. 30.00 fyrir hvern. Ákærðu Héðinn Valdímarsson og Sigurður Guðnason greiði sérstaklega hinum skipaða talsmanni sínum, Stefán Jóh. Stefánssyni, hrm., málsvarnarlaun, er ákveðast 30 krónur fyrir hvorn.

Ákærðu Einar Olgeirsson, Haukur S. Björnsson, Jens Figved, Þorsteinn Pétursson, Haraldur Knudsen, Hjörtur B. Helgason, Matthías Guðbjartsson, Runólfur Sigurðsson, Tryggvi Guðmundsson, Sigríður Jónsdóttir, Kristinn Árnason, Þóroddur Þóroddsson, Indiana Garibaldadóttir, og Guðjón Einarsson greiði in solidum helming alls annars kostnaðar sakarinnar. Loks greiði hinir ákærðu, Brynjólfur Bjarnason, Guðjón Benediktsson, Gunnar Benedikts-

son, Stefán Pétursson, Hjalti Árnason, Þorsteinn Pétursson, Jafet Ottosson, Jón Guðjónsson, Ólafur Sigurðsson, Adolf Petersen, Haukur Sigfried Björnsson, Erlingur Klemensson, Halldór Kristmundsson, Sigurður Guðnason, Héðinn Valdimarsson og Guðni Guðmundsson in solidum hinn helming kostnaðar.

Dráttur sá, sem orðið hefir á máli þessu, stafar af því hve umfangsmikið það er.

Föstudaginn 21. júní 1935.

Nr. 9/1935. Sigurður Þorsteinsson

gegn

Júlíusi Björnssyni.

Dómur hæstaréttar.

Málssókn þessi fellur niður.

Áfrýjandi, Sigurður Þorsteinsson, er eigi mætir í málinu greiði 50 króna aukagjald til ríkissjóðs, ef hann af nýju vill fá mál sitt tekið fyrir í hæstarétti.

Föstudaginn 21. júní 1935.

Nr. 26/1935. Halldór Bjarnason

gegn

Guðjóni Elíassyni o. fl.

Dómur hæstaréttar.

Málssókn þessi fellur niður.

Áfrýjandi, Halldór Bjarnason, er eigi mætir í málinu, greiði 50 króna aukagjald til ríkissjóðs, ef hann af nýju vill fá mál sitt tekið fyrir í hæstarétti.